

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 240 K

mesечно 20 .

inzenstvo . . . 600 .

Oglaš za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . . 2 K

mali oglaš do 30 mm

stolpca (58 mm) . . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/a

Telefon št. 72.

Upravništvo:

Prešernova ulica št. 16/a

Telefon št. 36.

Račun kr. post. šek. urada

št. 11.842.

Današnja številka obsega osem strani.

Ljubljana, 14. decembra.

Na Dunaju pozabljajo hitro. Komaj je preteklo leto dni, odkar so Avstrijci z brutalnim nasiljem in cinčno podporo Italije na Koroškem pogazili sveto prava jugoslovanskega naroda. Zapolirajo na isto Jugoslavijo, da jim prisluhne na pomoč, ko merijo sedaj Madžari in Italijani Avstrijcem z istimi nameni, s katerim so merili lani Avstrijci in Italijani nam.

Plebiscit v Sopronju se je danes vršil kljub obupnemu protestu Avstrijci, ki je v zadnjem hipu odpiklicala svoje zastopnike iz plebiscitne komisije in izjavila, da plebiscit ne prizna. Rezultati ljudskega glasovanja ta hip še niso znani. Brezdvomno pa je, da bo hpadel plebiscit v korist Madžarske. Tega se jasno zavedajo tudi na Dunaju in od tod njihova obupna prizadevanja, plebiscit preprečiti. Za tem ciljem streme prizadevanja avstrijske vlade. Prošnja po štiridnevni odložitvi je bilo pač le posek v oči avstrijski publiki, ker je lahko vlada s sigurnostjo računala, da ji plebiscitna komisija ne bo ugodila.

Poročila o nasilstvih madžarskih tolp v plebiscitnem ozemlju prihajajo ključno iz avstrijskega vira. Zato se ne da kontrolirati, ali in v koliko so resnična. A tudi, če vzamemo, da odgovarjajo dejstvom v polnem obsegu, madžarsko - italijanski teror v Sopronjski okolici ni tako močan, kakor je bil avstrijsko - italijanski pritisk na Koroškem. Zato poslušamo avstrijske tožbe precej skeptično in ravnoodušno, in to tem bolj, če pomislimo, da se ima Avstrija za svoj poraz zahvaliti v prvi vrsti ravno oni Italiji, ki ji je pomogla do krivične zmage na Koroškem.

Bodo li Avstrijci sedaj spregledali? Bodo li že enkrat verjeli, da gresta beljansko prijateljstvo in italijanska podpora samo tako daleč, dokler slušata svetemu egoizmu italijanskega imperijalizma? Ko se je pred meseci češkemu ministrskemu predsedniku dr. Benešu že skoraj posrečilo doseči miren sporazum med Dunajem in Budimpešto, so se Machiavellisti v Rimu prestrašili, da bi se utegnile obdnavske države orestiti italijanskega jeroštva; preprečili so madžarsko - avstrijski sporazum in inscenirali znani beneški sestanek, svedča z izločitvijo Češkoslovaške. Avstrijci so jim nasvetili, da šli v Benetke. Rezultat je znan. Glavno točko je tvorila določba, da ima o sporni pripadnosti Sopronja in okolice odločiti plebiscit.

Takrat morda so se Avstrijci že zanaeli na nemško narodno zavestnost šopronjskega prebivalstva. Zato so mirno odobrili beneški sporazum. Potek časa je pokazal, da so se v svojih računih varali in da je plebiscit za Avstrijo izgubljen. Danes je to potrjeno. In na Dunaju si tudi ne prikrivajo, da bodo ostali njihovi protesti brezuspešni. Ravnotako kakor so ostali brezuspešni naši protesti proti koroškemu plebiscitu.

V tej stiski so se spomnili dunajski listi preziranih slovanskih sosedov. «Neues Wiener Tagblatt», ki ima tesne zveze z zunanjim uradom, apelira na Češkoslovaško in na Jugoslavijo, naj se pridruži avstrijskemu protestu proti šopronjskemu plebiscitu, češ, saj sta vedno nasprotovali beneškemu sporazumu. Res čudna logika! Preko češkoslovaške vlade in z omalovaževanjem njenega posredovanja so šli Avstrijci v Benetke in ta češkoslovaška vlada naj jih sedaj obvaruje pred nesrečo, ki so si jo nakopali tam. Z enakim orožjem so bili tepeni Avstrijci v Sopronju, s kakršnim so se borili proti nam na Koroškem. Smejali so se našim protestom, dobro vedo, da imajo ob strani brezpopojno podporo Italije. Sedaj pa, ko se nahajajo sami v enaki stiski, naj jim prisluhnejo na pomoč tudi mi.

Če bi se delala politika samo s srcem, bi hladno in kratko zavrnili: «Prav Vam je!» In vendar morda ne bo tega storila niti naga, niti češkoslovaška vlada. Saj ne gre samo za avstrijske koristi, ampak tudi za naše in češke interese. Deogradska in praška vlada bosta brezdvomno pretehtali vpliv, ki bi ga mogla imeti zmaga v šopronjskem vprašanju na madžarsko revanžno politiko. Obenem bosta pač upoštevali tudi možnost, da se s pomočjo šopronjske afere omeji neznana italijanska tutorstvo nad nasledstvenimi državami. Zato bo morda njuna odločitev drugačna kakor bi Avstrija mislila.

Radikalci še vedno zavlačujejo

NOVI PREDLOGI. — PREPIRI MED RADIKALCI SE NADALJUJEJO.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Radikalci še vedno zavlačujejo pogajanja radi vstopa v vlado. Njih zadržanje postaja čim dalje bolj neresno. Na današnji seji glavnega odbora radikalne stranke je bilo celo predloženo, naj se demokratom kot zadnja solucija stavi predlog, da bi nevtralna oseba prevzela ministrstvo notranjih del, radikalci pa naj bi se zato odstopilo finančno ministrstvo ter naj bi obdržali tudi ministrsko predsedstvo.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Ožji odbor radikalne stranke, ki ga tvori predsedništvo poslanskega kluba in glavni odbor stranke, je imel danes sejo, na kateri je razpravljal najprej o zunanji politiki, nato pa o vstopu radikalcev v vlado. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno, da se prepuste Pašiću svobodno roka, da reši vprašanje v smislu resolucije kongresa radikalne stranke. Popoldanski Davidovićev se-

staneček s Pašićem je bil preložen na popoldne.

Popoldne je potem gosp. Pašić telefonično pozval Davidovića, naj pride k njemu, da nadaljujeta pogajanja za vstop radikalcev v vlado. Gosp. Pašić je pri sestanku izjavil gosp. Davidoviću, da radikalci ostanejo pri svoji zahtevi glede notranjega ministrstva in ministrskega predsedništva. Sporočil mu je tudi, da se jutri še enkrat posvetuje glavni odbor radikalne stranke, ter je zaprosil gosp. Davidovića, naj radi tega počaka še do jutri popoldne, nakar mu bo sporočil definitivni odgovor.

V kratki seji je gosp. Davidović sporočil demokratičnemu klubu odgovor gosp. Pašića. Klub je sklenil, da počaka na jutrišnji odgovor gosp. Pašića. Jasno je, da bi radikalci s tem zavlačevanjem radi pridobili čas za razčiščenje neprilik v stranki, ki še vedno trajajo radi razdelitve portfeljev.

Šopronjski plebiscit brez Avstrije

DUNAJSKO ČASOPISJE APELIRA NA JUGOSLAVIJO IN ČESKO!

Dunaj, 14. decembra. (Izv.) Po poročilih, ki so pripela semkaj iz Budimpešte, se je plebiscit v Sopronju danes izvršil. Od 18.700 glasovalnih upravičencev je glasovalo do 16. ure 13.000 oseb. Po poročilih iz istega vira vlada v Sopronju popoln mir in red.

Korespondenca Herzog poroča: Ljudsko glasovanje v Sopronju bo končeno šele jutri. Madžari kljub temu, da je dovoljena preložitve plebiscita, izvršujejo velik teror. Visokošolci in dobrovoljci so zasedli vse volilne lokale.

Dunaj, 14. decembra. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine se je oglašil k besedi tudi zvezni kancler dr. Schober, ki je opozarjal v svojem govoru na svoja prizadevanja, da bi dosegel preložitve glasovalnega termina v Sopronju. Izjavil je, da mu je predvčerajšnjim italijanski poslanik sporočil, da je italijanska vlada naročila svojemu veleposlaniku v Parizu, naj se zavzame za zaželeno preložitve plebiscita na 18. december. V tem oziru da je bil instruiran tudi italijanski poslanik v Budimpešti.

Včeraj je dr. Schober dobil obveščilo, da je bila generalna komisija v Sopronju iz Pariza pooblašena, da lahko preloži plebiscit na 18. december. «Kljub temu pooblastilo» je nadaljeval kancler dr. Schober, «pa sem včeraj izvedel, da je generalna komisija odločila, da se ima vršiti glasova-

nje v Sopronju danes, 14. t. m. Radi tega sem v Sopronju brezovno obvestil generalno komisijo, da se Avstrija današnjega plebiscita ne udeležiti in ga tudi ne bo priznala. Avstrijski komisarji so bili že odpoklicani. (Viharno odobravanje.) Ker še ne vem, ali se je glasovanje v resnici vršilo, prošim zbornice, naj opusti vsako debato. Pripominjam še, da se vršili prav čudni dogodki: dočim mi je namreč potem našega poslanstva v Budimpešti avtentično znano, da se je antanta, oziroma italijanski poslanik v Budimpešti pogajal z madžarsko vlado za preložitve plebiscita, v kar pa madžarska vlada ni privolila, sem sedaj izvedel od dunajskega madžarskega poslanika, da madžarska vlada za to sploh ni bila povprašana. (Razburjenje v zbornici.)

V smislu poziva kanclerja dr. Schoberja je vzela skupščina njegova izvajanja brez debate na znanje. Dunaj, 14. decembra. (Izv.) «Neues Wiener Tagblatt» piše: Tu se z veliko napetostjo pričakuje, kako stališče zavzame napram plebiscitu v Sopronju Češkoslovaška in Jugoslavija (!), ker sta obe državi že svojočasno z velikim nezadovoljstvom sprejeli intervencijo italijanskega zunanjega ministra della Torrette v šopronjskem vprašanju in izjavili, da snaturata vprašanje bodoče pripadnosti Sopronja tudi za lastno zadevo.

Iz zakonodajnega odbora

Zaščita delavstva. — Invalidski zakon. — Borba za stanovanjsko naredbo.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) V zakonodajnem odboru so bili danes sprejeti zadnji člani zakona o zaščiti delavstva. Potem se je razpravljalo o invalidskem zakonu. Minister za socialno politiko, dr. Kukovec, je podal obširen ekspozé o invalidskem vprašanju. Zaprošil je poslance, da ne predlagajo nobenih sprememb, ki bi predlog znatno spremenile, ker te na osnovi tega predloga že izdelan budžet za prihodnje leto. Zakon je bil v načelu sprejet. Pri podrobni debati je bilo sprejetih prvih pet poglavih z neznatnimi izjemami. Jutri se razprava nadaljuje.

Pri določitvi dnevnega reda so se protivili radikalni nameri, da se postavi na dnevni red takoj tudi stanovanjska uredba. Predsednik Trifunović je predlagal, da se člani vlade v demisijski — žele, naj bi nova vlada, ki bo v par dneh sestavljena, rešavala to uredbo. Pri glasovanju je bilo z 12 proti 3 glasovom sklenjeno, da ima priti stanovanjska uredba takoj po invalidskem zakonu na dnevni red zakonodajnega odbora. Za so glasovali demokrati in opozicija, proti pa radikalci.

NARODNE MANIFESTACIJE V SPLITU.

Split, 14. decembra. (Izv.) Povodom stacioniranja Karagorgjevega pešpolka so se vršile tu velike manifestacije za kraljevo in narodno edinstvo.

Albanska vlada zrušena?

Pariz, 14. decembra. Listi poročajo, da je tiranska vlada strmoglavljena in da so pristajši Esad paše v ječi.

Zagreb, 14. decembra. «Večer» poroča: Po vesteh, ki so došle iz Valone, so nastali v vsej Albaniji krvavi nemiri. Vlada v Tirani je razpuščena.

Karlovi pomagači izgnani iz Švice

Curih, 14. decembra. (Izv.) Zvezni svet je z odlokom, datiranim z današnjim datumom izgnal iz Švice 6 oseb, ki so stali razeasarju Karlu blizu. Med njimi je tudi pilot Zimmermann, ki je odpeljal Karla na Madžarsko v aeroplanu.

ZOPET FAŠISTOVSKI UMOR.

Rim, 14. decembra. V Cremoni je bila proglašena stavka in protest proti umoru soc. podpredsednika pokrajinskega sveta Boldonija po 16letnem fašizmu. V zbornici so vlada, kakor tudi vse stranke izrazile svoje globoko sočutje. Prišlo je do burnih prizorov med socialisti in agrarci. Listi napovedujejo, da bodo socialisti v zbornici obstruirali debato o proračunskem provizoriju.

PRED NOVIMI BOJI V MALI AZIJI.

Rim, 14. decembra. Kemal paša pripravila novo pomladansko ofenzivo proti Grški. Izjavil je, da je pred izpraznitvijo Male Azije sporazum z Grško nemogoč.

Angleški načrt za sanacijo Evrope

VOJNI DOLGOVI MALIH DRŽAV NAJ SE BRISEJO.

Newyork, 14. decembra. «Associated Press» javlja iz Washingtona: Nekateri inozemski diplomati, ki so se udeležili washingtonske konference, so dobili navodila, ki se jih razlagajo tako, da pripravljajo Lloyd George iniciativne predloge za reševanje svetovnega gospodarstva, kar ga je raziskavanje, katero so podvzele Zedinjene države, pričelalo, da Amerika ne namerava v kratkem sklicati gospodarske konference.

Po informacijah imenovanih diplomatov predvideva Lloyd Georgeov načrt analize dejajnih dolgov, katere dolgujejo An-

glija Francija, Italija, Belgija in Rusija kakor male balkanske države. Ti dolgi bi se šteli pod gotovimi pogoji, katerih eden bi bil, da tudi Francija črta svoje svojim dolžnikom-zaveznikom in da se snižajo nemške reparacije.

Predsednik Harding upa, da bo razorožitvena konferenca, predno se konča, sklenila tudi glede naslednje skupščine vse potrebne, da bi se moglo razpravljati o mednarodnih vprašanjih. Predsednik namerava sprožiti na sestanku vprašanje svetovnih financ.

Dr. Beneš demanfiraa madžarska razkritja

VAŽNE IZJAVE O RUSIJU.

Praga, 14. decembra. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš je na današnji seji zbornice zanikal, da bi bil od madžarske vlade izdani akti, tihoči se Karlova prevarnega polkusa, pravi Madžarska vlada se je objavila samo legende, ne pa dokumentov. Tudi madžarski poslanik v Pragi, dr. Tahy, da je neki razgovor z Benešem direktno potvoril.

Iz te pripombe ministrskega predsednika dr. Beneša se sklepa, da pride v madžarskem poslanstvu v Pragi v kratkem do izpremembe.

Koncem svojega govora se je dr. Beneš bavil z obojestrano napram Nemčiji in izjavil: Ugotavljam zopet, da gospodarska obnovitev tako dolgo ne bo mogoča,

dokler se ne sporazumeta. Nemčija in Francija in dokler ne bo Rusija funkcionirala tako, kakor poprej.

Na nadaljnje vprašanje nekakega poslanca o razmerju do Rusije, je izjavil dr. Beneš, da se Čehom po krivici očita, če bi stavili vse svoje račune samo na socialne revolucionarje, oziroma grupe Krenskega. Ministrski predsednik je mnenja, da so konsolidaciji razmer v Rusiji največ škodovala tuje intervencije. Danes vprašanje priznanja sovjetskega režima po evropskih državah ni več aktualno, ker je boljševiška vlada sama krenila na gospodarskem polju odločno na desno in s tem nastopila pot, ki edina more postaviti veliko Rusijo zopet na krepke noge.

Silen požar v Skofji Loki

Včeraj zjutraj, okoli ¼6., je nastal v parni žagi in parketni tvornici veliktovnega gosp. Hajuriharja pri kolodvoru v Skofji Loki silen požar, ki je uničil do malega skoro vse podjetje.

Ogenj je nastal v prizidku, kjer so delali ležišča za motor. Ker prostor še ni bil izsušen, so kurili s pečmi za ogelje. Usodni trenotek je bil v službi nočni čuvaj Naglič, ki ga je imel ravno zamenjati kurjač Hostnik, p. d. Bregar. Kako je pravzaprav nastal ogenj, sicer še ni pojasnjeno, domneva pa se, da so vesle nepazljivosti čuvaja najbrže padli ogorki iz peči na lesena tla, ki so se polagoma vnela. Ko je nastopil službo kurjač Hostnik, je bil prizidek že popolnoma v ognju. Ker ni bilo v bližini nobene vode, se je ogenj z bliskovito naglico razširil na vse poslopje. Mogočni plameni so divje objemali žago in parketno tvornico, kakor tudi velike sklade desk in prago. Požar je bil tako silen in vročina tako neznosna, da na rešitev podjetja sploh ni bilo misliti in se je morala reševalna akcija omejiti samo na lokaliziranje požara, da se prepreči še večja nevarnost.

Na kraj nesreče so takoj prihitali

gasilna društva iz Skofje Loke, Staro Loke, Godešič in Zabrnika, ki se jim je z nadčloveškimi naporji posrečilo, da tekom dopoldneva omagiti plamenopolno pot na ostala velika skladišča in na kolodvor sam. Gasilna dela so bila temnejša, ker so veliki kosi gorečega lesa padali na bližnje objekte in samostojni ogenj zdaj tu zdaj tam.

Parna žaga in parketna tvornica sta zgoreli popolnoma. Rešiti je bilo mogoče samo nekaj jermenov. Ostali so celi samo stroji in pa oddelek s parni kotli. Toda tudi tu je delovna jermena kvarjena streha. Proti večeru je še vedno gorelo in je bil ogenj popolnoma pograšen šele pozno v noč. Gosp. Hajurihar cenil škodo na 4 milijona kron, najbrže pa bo še večja in je tembolj občutna, ker je le delovna žaga z zavarovalnino.

Požar je bilo mogoče opazovati tudi z ljubljanskega Gradu. Tamkajšnji čuvaj je že ob ¼6. obvestil požarne brambo v Mestnem domu, ki pa vesle prevleke oddaljenosti ni mogla oditi v Skofjo Loko. Tudi v Siki je bilo videti goste oblake dima in tako močno svetlikanje, kakor da bi gorelo v Dravljah.

Avstrijski predsednik na Češkem

Praga, 14. decembra. (Izv.) Avstrijski predsednik dr. Hainisch prispe jutri ob pol 9. uri dopoldne z državnim kanclerjem dr. Schoberjem s posebnim vlakom z Dunaja v Prago. V njegovem spremstvu bodo škofski šefi Löwert, Peter, Oppenheimer in dr. Schüller. V pozdrav sta se mu peljala nasproti v Gmünd delegata predsednika Masaryka in ministrskega predsednika dr. Beneša. V Pragi bosta dr. Hainisch in dr. Schober sprejeta od dr. Beneša, kanclerja dr. Samala in od avstrijskega poslanika dr. Mareka, nakar odpotujeta v grad Lana, kjer jima priredi predsednik Masaryk dejeuner. Za popoldne je povabljen dr. Hainisch v Lani na lov, zvečer pa bo slavnostna pojedina, h kateri bodo povabljeni tudi poslanci in senatorji. Sestanek predsednikov obeh republik bo trajal do petka, dočim bosta konferirala oba ministrska predsednika v Pragi do sobote ali nedelje. «Prager Presse», ki je iz zunanjega ministrstva jako dobro informirana, je mnenja, da se bo predvsem razpravljalo o gospodarskih vprašanjih, o katerih so se vršila posvetovanja že na zadnjem sestanku.

RIBARSKA POGODBA Z ITALIJO NI RATIFICIRANA.

Dunaj, 14. decembra. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Rima: Kakor javljajo listi, je Jugoslavija odklonila ratifikacijo ribarske pogodbe z Italijo.

DOGOVOR ŠTIRIH VELESIL PODPISAN.

Washington, 14. decembra. Ob 11:20 je bil podpisan dogovor štirih velesil.

Senator La Follette je v imenu stranke nespravljivih izjavil, da ima dogovor vse tiste napake, kakor jih imajo pravila Zveze narodov in niti ene dobre strani. Zato se bo potrudil preprečiti ratifikacijo.

Rim, 14. decembra. Washingtonska konferenca bo kmalu končana. Angleški in francoski delegati so že najavili svoj odhod.

PORAVNAVA ITALIJANSKO-FRANCOSKEGA SPORA.

Rim, 14. decembra. Francoski predsednik Briand je odgovoril v zbornici na neko interpelacijo glede protifrancoskih manifestacij v Italiji, da so povzročili take incidente Franciji sovražni agitatorji, ki so izdajali tendenciozne vesti. Spor se je med obema državama, ki hočeta vedno skupno stopati proti ciljem, ki so obema isti, prijateljsko rešil.

IZ ZEMLJORADNIŠKEGA KLUBA.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Jutri se sestane glavni odbor zemljoradniške stranke, ki bo po konstituiranju določil pravce politike zemljoradnikov v zvezi sklepa strankinega kongresa.

DRŽAVNA ZVEZA DOBRODELNIH DRUŠTEV.

Beograd, 14. decembra. Ministrstvo za socialno politiko je te dni sklicalo zastopnike dobrodelnih društev. Sklenilo se je, da se vzpostavi zveza dobrodelnih društev z zaščito dece.

Požig barkovljanskega Narodnega doma

O požigu četrtega in zadnjega «Narodnega doma» v Trstu in okolici smo prejeli sledeče podrobnosti:

Še pred dejanskim požigom barkovljanskega «Narodnega doma» se je po Trstu govorilo, da pripravljajo fašisti nekaj novega. Govorilo se je javno, da se ima izvršiti napad na «Edinost». Napad je bil zasnovan za polnočne ure, a se ni posrečil. Pri «Edinosti» je bila za vsak slučaj pripravljena obramba. Pred poslopjem je stala podvojenca straža karabinierjev, in fašisti, ki so se pred hišo pojavili ob osmi uri zvečer, so morali oditi, ne da bi bili kaj opravili.

Nekaj pred deveto uro zvečer je prišel v Barkovlje kamion z večjo tolpo oboroženih pobalnikov. Ti so planili v gostilniške prostore obrtnega društva, ki je lastnik barkovljanskega «Narodnega doma». V stranski sobi gostilne je ob tistem času sedelo par barkovljanskih starejših moži. Del fašistov se je postavil pred oba vhoda v sobo ter zabranil vsakomur vstop. Fašisti so nosili pri sebi samokrese in petarde. Eden izmed družbe je zaklical: «Le glejte jih (petarde)». Kakor hitro se kdo gane, mu je vrzite pod noge! Nekam udarjenec policije, ki je bil ob tem času v gostilni navzoč, se je posrečilo, da je ubežal in poklical orožnike. Toda predno so ti prišli, je drug del fašistov vdrl preko pivske sobe v dvorano. Vse pohištvo so znosili na sredo dvorane, polili ga z bencinom in petrolejem ter nato vse zažgali. Gostilničarju so vzeli vse blagajniške knjige in jih vrgli v ogenj, da bi bolje gorelo. V dvorani so ostali tako dolgo, da se je ogenj dobro razširil, nato pa so odšli, pa ne s kamionom, temveč kar po domače s tramvajem.

Ko so fašisti odjadrili, so se pojavili karabinierji. Najprej so vprašali, kdo da je bil požigalec. In niso hoteli verjeti, da so «Narodni dom» zažgali — fašisti.

Ko je bila dvorana «Narodnega doma» že v razvalinah, so prihiteli na mesto požiga tudi gasilci. Smeje se je hoteli pred pogoriščem gor in dol ter iskali hidrante, katerih nikakor niso mogli najti. Ko so jih našli, se je ogenj že tako razširil, da je bilo ogroženo celo sprednje poslopje. Če bi se vnelo tudi to, potem bi nastala novost za sosedne hiše, ki pa so italijanske. Da bi se to ne zgodilo, so seveda začeli gasiti. Italijani — sosedje — so mirno sedeli v svojih hišah in gledali ogenj, trdno prepričani, da so fašisti že tako previdno zažgali, da ogenj ne bo napravil škode Italijanom.

V največji naglici je pometal gostilničar svoje pohištvo iz goreče hiše, obenem pa je izpraznila lastnika tobakarne in papirnice, ki se nahaja tudi v bliži, svojo trgovino. Veliko predmetov, ki so jih usmiljena srca pomagala rešiti na ulico, so pobalniki pokradli, dasi je bila orožniška asistenta številna nad običajno mero. Med požarom se je sprehajal barkovljanski fašist Umberto Defaresi pred «Narodnim domom» in ko so prišli mimo fašisti, jih je pozdravil s poročilom, da je vse v redu.

Sedaj karabinierji zasledujejo z vso «mojo» požigalce, iščejo pa jih med — Slovenci. Zasilili so tudi predsednika Obrtniškega društva v Barkovljah, in sicer na način, kakor da bi bil sumljiv. Tržaško časopisje cení škodo požara na 60.000 lit. Ta cenitev pa je nedvomno prenizka.

Ko je bil «Narodni dom» že požgan, je barkovljanski poveljnik karabinierjev izjavil, da je imelo v Barkovljah goleti že v nedeljo zvečer. Ko je nekdo ob času požiga javil orožnikom, kaj se je zgodilo, so mu dejali, da morajo čakati, ker se niso pripravljali.

To so suha dejstva; komentar k dogodkom naj si napravi javnost sama.

Proračun in sanacija naših financ

Pod tem naslovom prinaša finančni list «Yougoslavie» intervju s finančnim ministrom Kumanudijem, ki opisuje finančni položaj v naši državi tako-le:

Budžet za leto 1922. se nahaja v finančnem odboru, kateremu ga je predložila vlada v zakonitem ustavnem roku, to je en mesec po sklicanju rednega skupščinskega zasedanja. Ta budžet je naš prvi državni budžet, ki bo o njem razpravljala in ga sprejela zakonodajna korporacija. V prvem budžetnem načrtu so znašali izdatki z ozirom na zahteve pomembnih ministrov čez 9 milijard dinarjev in od te vsote sta bila takoj reducirana 2 milijona, a druga redukcija, ki je pravzaprav končna, je zmanjšala izdatke za novih 800.000 dinarjev, tako da znaša budžet tedaj okroglo 6 milijard in 200 milijonov dinarjev.

Dasi je torej budžet državnih izdatkov jako zmanjšan, vendar se ni moglo doseči, da se dovedejo v ravnotežje stroški in dohodki. Če v predhodni proračun, ki je znašal nekaj nad 5 milijard, je kazal deficit. Zato sem moral iskati novih virov dohodkov. V finančnem zakonu, ki je priložen budžetu za leto 1922., sta predvidena dva taka nova vira. V prvi vrsti prihaja iz v postve splošni davek na imovino ki bi se moral detaljno razdeliti in odrediti, pa bi prinašal približno eno milijardo letnih dohodkov.

Drugi vir je pobiranje izrednih doklad, ki bi se plačevalo po progresivni meri na ves neposredni davek, ki ga plača vsak državljan, ta progresija bi bila tako-le: do 25 dinarjev neposrednega daveka 50 %, od 25 do 40 dinarjev 60 %, čez 40 do 60 dinarjev pa sto odstotkov. Ker velika večina našega prebivalstva ne plača več nego 25 dinarjev neposrednega daveka, bi za veliko večina prebivalstva davek znašal samo 50odstotno povečanje dosedanjega daveka; ta doklada bi prinesla okoli 800 milijonov dinarjev rednih letnih dohodkov. Skupni budžet za leto 1922. bi dosegel na ta način ravnotežje dohodkov s stroški.

Preden se bo pa začelo s pobiranjem novega daveka in novih doklad, morala se bo ponovno izvršiti redukcija izdatkov. Popolnoma sem prepričan, da je po obeh redukcijah mogoča še tretja in to precej široka redukcija. V vseh ministrstvih je mogoče, da se nekateri prihrani brez kvarnega vpliva na državno upravo. Z mirno vestjo trdim, da bi se dal budžet v tretji redukciji znižati za dobre pol milijarde dinarjev; to je dolžnost in naloga finančnega odbora. Ko bo ta začel detaljno razpravo o poedinih ministrstvih in zahtevanih postavkah, se bo hitro prepričal in spoznal, kje je mogoče izvesti redukcijo. Zato moram v prvi vrsti naglašati potrebo majoznega skupnega dela finančnega odbora in vlade, od katerega pričakujem pozitivnih uspehov za ozdravitev naših financ.

Mislím, da je nepotrebno izrečno podarjati, kako bo to delovalo v vseh smereh finančnega položaja naše kraljevine. Pred vsem nam ne bo potrebno, da se vedno obračamo na Narodno banko, kar bo imelo za posledico, da se popravi in zboljša cena našega dinarja. Ko odpravimo tudi ostale vzroke slabega stanja valute, ko bo uvoz večji nego izvoz, ko bo popravljeno naše prometno stanje, dosežemo samo po sebi zvišanje vrednosti našega denarja na višino, kot je bilo to pred vojno.

Lahko pa že danes odločno izjavim, da se naše finančne razmere vse bolj in bolj konsolidirajo in da je opaziti od dne do dne stalnega napredka. Še leta 1920. je bilo pobiranje državnih dohodkov jako slabo in nezadostno; primanjkovalo je uradnikov finančne stroke, deloma so bili nezmožni in nedorasli svoji nalogi, a oni, ki jih je prevzela naša država iz bivše avstro-ogrske administracije, so direktno sabotirali svojo službo. Teh sedaj ni več, a kvaliteta uradništva se je splošno popravila. Posledice tega vidimo v dejstvu, da so državni dohodki vsak dan večji, posredni davki so vplačani v večji vsoti, nego je bilo to celo v budžetu predvideno, a dohodek neposrednih davkov, ki leta 1919. ni znašal niti 200 milijonov dinarjev, je že sedaj dosegel vsoto nad pol milijarde.

Prepričan sem, da bomo imeli l. 1922. še lepše dohodke in boljše rezultate.

Pred plebiscitom v Sopronju

Avstrijci se bore za zboljšanje pogojev pod katerimi naj se vrši ljudsko glasovanje v Sopronju in njegovi bližnji okolici. Zahtevali so odgoditev plebiscita, ker se niso izvršile preje dogovorjene določbe in ker se nahaja v mestu silno nasilnih madžarskih elementov, ki v mnogih ozirih ogrožajo pravilno in resnično glasovanje.

Z glasovanjem v Sopronju se odigrava zadnja borba, ki jo vrši nemštvo za svoje pozicije. Doslej je dobilo vse partije, ki so se bile med njimi in slovanstvom, in to dve v Rusiji, eno v Korotanu in eno v Sleziji. Le pri slednji ima zaznamovati poraz, toda to le posredno, kajti v glasovanju samem je zmagnalo; neuspeh se ji je pripetil le pred razsodiščem v svetu narodov.

Ali naj tedaj pričakujemo, da zmaga tudi v sopronjskem plebiscitu nemška stvar, ako vzamemo v račun, da se vrši vsaj v kolikortoliko sprejemljivih okoliščinah.

Sopronj z okolico ima tudi po madžarski uradni statistiki večino nemškega prebivalstva. V resnici je Nemcev mnogo več nego Madžarov; slednji so se pravzaprav šele v novjši dobi priselili in pomnožili, po prizadevanju budimpeštanske vlade, ki je hotela mestom kakor po ostalih nemadžarskih delih, z vsemi sredstvi dati čim bolj madžarsko lice. Kakor drugod je dosegala tudi med Nemci velike uspehe; mnogi Nemci so se že vpisovali za Madžare, otroci nemških družin so izšli iz Madžarskih šol «madžarsko orientirani». Nemci tedaj napram razna rodovalnim težnjam niso kazali nič večje odpornosti, nego drugi narodi, ki so prišli pod tuje gospodarstvo.

Bržkone se ne bomo mnogo zmotili, ako zapišemo pričakovanje, da bodo Nemci plebiscit v Sopronju v vsakem slučaju izgubili. Saj smo videli v vseh slučajih, da je za izid plebiscita meročajna predvsem dosedanja usoda sporne ozemlja, ne pa narodnost sama na sebi. Tradicija dosedanje uprave, državne pripadnosti, gospodarskih stikov in naposled doseženi uspehi raznarodovanja, vse to so najmočnejši agitacijski činitelji. Sodimo, da se bo v Sopronju izkazalo prav isto stanje.

Budimpešta, 13. decembra. (Izv.) Nočjo pozno v noč je dospela iz Sopronja nastopna vest: General Ferraro je obvestil madžarskega delegata pri glasovalni komisiji, da se bo vršilo glasovanje neureklicno 14. in 16. t. m.

Politične beležke

+ Silajen strokovnjak v upravnih zadevah je oni gospod, ki piše «Slovenčev» uvodnike o samoupravi. Serija njegovih člankov o vladnem načrtu samouprave se čita kakor slaba pridiga, v kateri predikant dokazuje svoje trditve z njimi samimi. «Stajerski okrajni zastopi so imeli široki samoupravni delokrog», «delokrog državne politične oblasti gotovo ne bo večji nego je dosedanjih okrajnih glavarstev» itd. Takšne stvari je posnel modri referent iz vladnega načrta. S tem je dokazal zopet enkrat, da govore pri nas o najvažnejših zadevah ignoranti, kakor je «dr. A. L.», ki sam na ve, kako se smešiti s svojimi razlagami. — Zanimivejši je drugi del, ki v se ser o samoupravi ravno tako malo kot prvi, pa zopet enkrat kaže prave klerikalne kremplje: «Mi hočemo samostojno zakonodajno slovensko pokrajino.» Avtonomisti so se torej zopet enkrat izdali, da so res separatisti in nič drugega. Lepo bi izgledalo naše zakonodajstvo s takimi strokovnjaki, kakor je dr. A. L. in s Susteršičevimi učenci in dediči ideje in dela!

+ Klerikalci zahtevajo ravnateljstvo mesto ljubljanske Mestne hranilnice za sebe. Klerikalci so v politiki vedno materijalisti. Tudi zveza, ki so jo občinam svetov napravili s socialnimi demokrati in narodnimi socialisti, potrjuje, da je klerikalcem glavna stvar materijalen profit. Ker so klerikalci vedeli, da v dani politični situaciji mesto župana in podžupana veliko ne nese, prepustili so jih drugim brez boja. Zato so si izgovorili važne koncesije na kulturnem in na gospodarskem polju. Včeraj se je imela vršiti prva seja kuratorije Mestne hranilnice. Koalicija se je opravičila z izgovorom, da ne more priti, ker vabilo ni bilo «pravilno». V resnici pa koalicija zato ni bilo k seji, ker se ni mogla sporazumeti glede konstitucije direktorije. Klerikalci namreč zahtevajo z vso odločnostjo, da postane predsednik Mestne hranilnice njihov kandidat in nočejo nič slišati niti o narodno-socialnem, niti o socialnodemokratskem kandidatu za to mesto. Njegov prvi kandidat je socialdemokratski uskok Albin Prepeluh, kateremu danes že bolj zaupajo kakor pa svojemu tolgoltnemu prvoboritelju, načelniku Orlov. G. Pircu, ki je šele njihov drugi kandidat za predsedniško mesto. Narodni socialisti kandidirajo za predsednika Vendešina Sadarja, ki nima velikega upanja, da bo izvoljen, ker je nekateri Kocmurjevci zelo ogrevajo za Prepeluha, študni ni z njim zadovoljna oficijelna stranka socialdemokratov. Ker klerikalcem milijoni v Mestni hranilnici zelo diše in ker imajo kolosalno vztrajnost kadar se jim nudi prilika za manipulacije z javnim premoženjem v svoj prid, skoraj ni dvoma, da bodo dosegli, za kar so se odločili, narodni socialisti in socialdemokrati pa bodo zlezli pred njimi pod klopi.

+ Železnica in politika. «Naprej» piše o dveh načrtih železnice, ki bo vezala Slovenijo z morjem. Ena, pravi, je dobra proga za ljudstvo, (Klodiš-Hrovat), druga nemška grofovska in kapitalistična, — vse to po «Napreju», — pa je za lastnike gozdov. «Te lastnike gozdov podpira tudi slovenska demokratska porodica.» Podpisan je «Grenlender». Lepo ime. Nimamo nič proti temu, če so g. Grenlender briga za zadeve porodice, saj bo socialdemokratska porodica zelo kmalu na vrsti, — g. Grenlenderja samo prosimo, naj si natakne očala, naj pogleda v «Jutro» in pove, kdaj se je zavzemalo specialno za «kapitalistično» progro.

+ Iz dobe «Simplicissimusa». Predvojni letniki satiričnega «Simplicissimusa» so mrgoleli balkanskih uši in stenice; vsaka številka je v tekstu in slikah nazorno predočevala to balkansko golazen v taki meri, da so se dvignili po Ljubljani vsi zavedni krogi in vrgli ta list iz vseh javnih lokalov, ker se je vsakomur postenemu Slovencu stidilo, da bi vzel tak list v roke in zabajal v lokale, kjer se nahaja. — Danes smo pa v svobodni Jugoslaviji dobili žalosten surogat za ta nemški uševski in steničarski list; tiska se in izhaja v Mariboru ter sliči na ime «Straža». Ta list je v zadnjem času začel operirati s citati iz starih letnikov «Simplicissimusa», govori o umazanih balkanskih kočubih, ki so polni balkanskih uši in stenice! — Vprašamo samo, ali ni med Slovenci več onega narodnega ponosa, ki smo ga imeli pred vojno v nevarnem času, ko smo javno sožigali «Simplicissimus»? Zakaj danes dovoljujemo, da slovenski list piše na isti način in to še mnogo podležeje!

+ Ljubljanski škof — srbofil. Glasilo hrvatskega bloka «Hrvat» očita ljubljanskemu škofu dr. Jegliču srbofilstvo, ker je odredil, naj se v cerkvah poje o svečanostnih prilikah samo državna himna «Bože pravde», ki jo «Hrvat» imenuje srbijansko himno. V sporu med pokrajinskim namestnikom Hribarjem in škofom Jegličem je odločil minister Pribičević, ki se je svedel postavil na srbofilske stališče ljubljanskega škofa, ki je zahteval petje «Bože pravde», kar je popolnoma jasno, ker je hotel bil ljubljanski škof Jeglič še večji srbofil kot sam Pribičević. — Tako zagrebški «Hrvat».

+ Zupanski kandidat Hrvatskega bloka za Zagreb je arhitekt Vjekoslav Heinzl, ki je bil župan tudi v razpuščenem občinskem svetu.

+ Grof Karolyi pri Pašicu. Znani madžarski emigrant grof Karolyi je prišel v Beograd ter je posetil ministrskega predsednika Pašica in notranjega ministra Pribičevića ter se jima zahvalil za usluge in zaupanje, katero mu je izkazala naša država. Grof Karolyi je nato sprejel delegacijo Madžarov, ki mu je izrazila zaupanje v vprašanju njegove politike napram naši vladi.

+ Italija oborožuje Albanijo. Beograjska «Politika» javlja iz Sofije: Po najzanesljivejših informacijah je to dni odposlal italijanski zastopnik v bolgarski reparacijski komisiji iz Varne zadnji transport bolgarskih pušk, ki jih je morala bolgarska vlada v smislu mirovne pogodbe izročiti Italiji. Tudi ta transport, kot vsi dosedanj, je odposlan v — Albanijo. Kolikor se je moglo dognati, je dosedaj Italija poslala samo iz Bolgarske v Albanijo nad 160.000 pušk z vso potrebno municijo. O tem postopanju italijanskega zastopnika in oboroževanju Albanije od strani Italije so bili uradno obveščeni vsi predstavniki velikih sil v Sofiji, ali niti eden od njih ni storil ničesar, da prepreči postopanje, ki je v izrecnem nasprotju z določbami nejske mirovne pogodbe, ki pravi, da se mora izročeno orožje uničiti in nikakor ne odstopiti kakli drugi državi. — Kakih sredstev se poslužuje Italija v borbi proti naši državi, dokazuje tudi sledeče dejstvo: naše vojno ministrstvo je sklenilo z nekim francoskim konzorcijem pogodbo za dobavo večje množine municije za manichevske puške. Za to je zvedela tudi Italija in italijanski agentje so nagovarjali konzorcij, naj prekrši sklenjeno pogodbo z Jugoslavijo, češ, da potem naroči italijanska vlada pri konzorciju večjo množino municije in plača višjo ceno. Celotako daleč so šli italijanski agentje, da so izjavili, da bo italijanska vlada plačala tudi konzorcijske kazni, ki zadene konzorcijske, ako ne izvrši liferacije. Predložili so konzorciju že gotovo pogodbo, katera je po posebno interesnejša, ker je iz nje razvidno, da je italijanska vlada hotela imeti koristi kar na dve strani. Preprečiti je hotela dobavo municije za Jugoslavijo, obenem pa oborožiti Albance, kajti v predloženi pogodbi naročuje Italija 6 milijonov patron, ki jih mora konzorcij dostaviti v Trst, odkoder se prepeljeje v Albanijo. Francoski konzorcij je zavrnil to italijansko ponudbo kot nesolidno trgovsko intrigo in obvestil našo vlado, da bo dobava naročene municije izvršena v določenem roku. — Ti slučajji so dovoljen dokaz, da Italija vedno in povsod intrigira proti naši državi, obenem so pa tudi jasen dokaz, da mora vladati v Italiji precejšen strah pred to Jugoslavijo.

Po svetu

— Bistvo washingtonskega sporazuma. Konferenca v Washingtonu je prišla do sporazuma, ki nam kaže v kako grandiozni potezah se vodi danes svetovna politika. Sporazum je sklenjen med štirimi velesilami: Anglijo, Francijo, Zedinjenimi državami Amerike in Japonsko ter se nanaša na ureditev odnosov na Tihem Oceanu. Sporazum je zelo kratek in obsega le 4 točke: 1.) Razmerje flotilje 5:5:3 za Anglijo, Ameriko in Japonsko. 2.) Prepoved vsakega utrjevanja obal Tihga Oceana. 3.) Ukinjenje angleško-japonske zveze. 4.) Zamenja angleško-japonske zveze z sporazumom štirih velesil: Anglije, Amerike, Japonske in Francije. Sporazum je sklenjen za dobo petnajst let. Vlade teh velesil bodo sporazum sigurno sprejele. Japonska vlada je na to že pristala.

— Češkoslovaška in sovjetska Rusija. Praška «Tribuna» prinaša članek o trgovinski politiki sovjetske Rusije in opozarja na akcijo voditelja ruske trgovinske delegacije v Pragi Mostovenka. List je mnenja, da se mora od delegacije zahtevati aktivna delavnost, kakor je to slučaj z delegacijo sovjetske Rusije v Berlinu. Rusija je bila s Češkoslovaško v živahni trgovinski zvezi. Med tem pa je sovjetska vlada prišla v roke g. Stinnesa in Mostovenko se vrača iz Moskve s popolnoma drugimi instrukcijami. Sovjetska vlada trguje sedaj z Nemčijo in zato ima ruska delegacija v Pragi zelo malo interesa na tem da podpisuje trgovinsko pogodbo z Češkoslovaško.

— Razsodba v procesu proti tržaškim komunistom. Te dni se je v Trstu dovršila razprava proti 16 komunistom, ki so bili obtoženi, da so s svojim delovanjem škodovalni ugled italijanske države. Proces je trajal teden dni in je končal na tale način: dvanaest komunističnih obtožencev je bilo obsojenih na 4 mesece ječe, trije na 4 in pol mesece zapora, eden pa je bil oproščen.

— Nova vlada v Belgiji. Sestava nove belgijske vlade je poverjena politiku Theonisu, ki bo kralju v kratkem predložil novo ministrsko listo. Novi kabinet bo po izjavi mandata, za sestavo vlade deloval predvsem na gospodarskem in finančnem polju, katerima bo podredil vse ostale panoge političnega življenja.

— Take Jonsescu podal demisijo. Rumunski minister zunanjih zadev in minister pravde sta podala demisijo. Velel te demisije bo prišlo najbrže do kabinetske krize. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo kralj v tem slučaju poveril sestavo nove vlade Take Jonsescu.

— Nov nemški poslanik v Rimu. Berlinska vlada je imenovala barona Neuratha za svojega poslanika v Rimu. Neurath je bil dosedaj poslanik v Kopenhagenu in je dober poznavalec Italije.

— Znižanje plač v sovjetski Rusiji. Kot prvi rezultat velikega Ljeningovega govora na zadnjem vserskem kongresu sovjotov se sedaj poroča iz sovjetske Rusije sledeče: V najkrajšem času se imajo regulirati vse plače, ker neurejenost v tem vprašanju in dosedanja anarhija značijo popolno onemogočitev sanacije financ v Rusiji. Od sedaj na prejš se bodo plače točno vsaki mesec regulirale po draginji. Uvedenih bo 7 tarifnih razredov. Delavci, ki pripadajo 1. razredu, bodo dobivali na mesec 400.000 rubljev, a oni iz 6. razreda 1.125.000 rubljev. Najvišja mesečna plača bo znašala 2.000.000 rubljev, katero bodo dobivali samo specialisti.

— Prebivalstvo celega sveta se silno množi. Po zadnjem štetju živi ena milijarda 800.000.000 ljudi; od teh je nad polovico Azijcev. Vendar se prebivalstvo Azije ne bo moglo več tako razmnoževati kakor ono Amerike in Avstralije. Azija ima 900, Evropa 500, Amerika 220, Afrika 150 in Avstralija 7 milijonov prebivalcev; plemensko razmerje je posebno zanimivo. Velika Britanija ima med 447 milijoni le 63 milijonov belokožcev. Francoska šteje z novimi pokrajinami vred 400.000 ljudi manj kakor jih je štela pred vojno brez tega ozemlja. Najbogatejša država na svetu so Zedinjene države; tam živi 24.000.000 družin, ki imajo največje letne dohodke.

— Amerika bo znižala davke! Is Washingtona poročajo: Zakladni tajnik je kongresu predložil letno poročilo, v katerem se razpravlja vprašanje glede deset milijard dolarjev, katere dolgujejo tuje države. Največji del poročila obsega argumente za znižanje davkov na dohodnino, ki znašajo sedaj 50% in katere namerava zakladnik urad znižati za 20—25% in naposled na 10%. Pretirana davčna obremenitev bi neugodno vplivala na gospodarsko delovanje in izčrpala za industrijo potrebni kapital.

Prosveta

REPERTOAR LJUBLJANSKEGA GLEDALIŠČA.

Opera.
Četrtek, 15. dec.: Zaprti.
Petek, 16. dec.: «Werther». — D.

Drama.
Četrtek, 15. dec.: «Rosa Berndova». — Izv.
Petek, 16. dec.: «Pampeliška». — A.

— Pevsko društvo «Kolo» v Ljubljani. Na nedeljskem koncertu, ki ga priredi v Unionski dvorani pevsko društvo «Kolo» iz Zagreba, se izvalja povsem seriozni slovenski program. Društveni moški in mešani zbor, 71 pevec in pevk, izvajata one skladbe, katere sta izvajala na svojih koncertni turneji, ki jo je priredilo «Kolo» meseca novembra v Beogradu, Subotici in Osijeku. «Kolaši» so bili povsod navdušeno sprejeti in koncertni večer je v vsakem izmed teh mest uspel nad vse silajno. Celokupna glasbena kritika hvali dovršeni nastop in umetniško stremljenje «Kolašev». Ker izvajajo isti program tudi pri nas v Ljubljani, se je nadejati velikega umetniškega užitka. Pevski zbor vodi danes genlinalni zborovodja g. Smodek, kapelnik kr. opere v Zagrebu. Pod njegovim vodstvom, ki vodi zbor že nad dve leti, se je društvo povzdignilo na eno izmed prvih mest med hrvatskimi pevskimi društvi. — Vstopnice za ta koncert so v predprodaji od danes naprej v pisarni «Glasbene Matice», Gosposka ulica št. 8. I. nadst.

— Celjsko ljudsko vseučilišče. V ponedeljek dne 19. t. m. predava dr. Anton Schwab o nedostatkih človeških čutil.

— Sinfonični koncert v Mariboru. Dne 17. t. m. priredi pomnožen orkester mariborske voj. muzike pod vodstvom g. kapelnika F. Herzoga X. sinfonični koncert z zanimivim vspremem, ki obsega med drugim naslednje točke: R. Korzakov: Seherzada, Čajkovsky: Vojvoda, Bruchov violinski koncert s sodelovanjem g. Brandl-Pelikanove in Griegovu suito Sigurd Jorsalfar. — Priljubljeni mariborski orkester nam je še v dobrem spominu izza ljubljanskih koncertov.

— Zlatko Balohovič je priredil v sredo 14. t. m. v Zagrebu svoj 3. cerkveni koncert s sodelovanjem opernega tenorista Knitla, harfenistinje Golubove, profesorja Tkaličiča I. dr.

Sport in turiztika

— Kolesarski klub «Zvezda» ima ustanovni občni zbor v soboto dne 17. t. m. ob 7. uri zvečer v restavraciji g. Antona Novaka (pri Lozarju) v Stepanji vasi.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da se vrši zbor delegatov zanesljivosti v soboto dne 17. t. m. ob 4 uri popoldne v društveni pisarni v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2. Odposlanci podružnic se pojavijo, da se zbora sodelujejo in polnoštovno udeležijo.

Končno sem sklenil, da pojdem v San Francisco, in takoj ob mojem prihodu tu je svetovala dama v hotelu, naj izpijem vsakih štirindvajset ur četrtr whiskeya in prijatelj v mestu mi je nasvetoval isto. Vsak od njiju mi je svetoval četrto, to je galona. Izpil sem jo in živim še sedaj.

Z najboljšim naziranjem o svetu priporočam tedaj opisane metode zdravljenja, katere sem poskusil, pažnji bolnikov. Naj jih poskusijo: Ako jim ne pomagajo, jim tudi ne morejo drugega, kakor da jih umore.

Koledar »Družbe sv. Cirila in Metoda« za leto 1922 je dotiskan in se je pričel razpošiljati. Poleg običajne vsebine obsega koledar črtece o največjih naših moških. Kakor vsako leto, spominja se tudi letos vseh vrlih, za narodnost in prosveto delujočih v tekočem letu prominulih društvenih članov. Iz vestnika »Družbe sv. Cirila in Metoda« je razvidno družbino delovanje v minolem letu, ki je za današnje razmere zelo poučno, zlasti za vse one, ki so se v narodnem delu ohladih. Račun in bilanca glasno opominjata vslo slovensko javnost k požrtvovalnemu delu. Cena koledarja je 5 Din. Kdor ni bil prejel koledarja, na tega sam naroči pri »Cirilu in Metodovi družbi«.

NAŠA ZUNANJA TRGOVINA.

Ravnokar priobčeni polletni rezultati naše trgovinske bilance kažejo znatno zboljšanje. V prvih 6 mesecih 1921. se je izvozilo blaga v vrednosti 2,093,525,548 Din. lani v istem času pa v vrednosti 1,850,090,733 Din. Izvozilo se je v prvih 6 mesecih 1921. blaga v vrednosti 1 milijarde 160,051,982 milijonov Din., a lani v istem času za 465,086,161 Din. V celotni letu 1919. se je izvozilo za 686,845,040 Din., a uvozilo za 2,982,067,276 Din.

Te tega sledi, da se je izvoz povečal za 21,965,821 Din., a uvoz le za 243,434,815 Dinarjev.

Ako razporedimo uvoze in izvoze v letu 1919. ter prvih polovicah let 1920 in 1921 ter jih stavimo v odstotno razmerje, dobimo sledečo sliko:

celo l. 1919.	18-72%	81-28%	334-17%
pol l. 1920.	20-09%	79-91%	297-80%
pol l. 1921.	35-65%	64-35%	80-46%

Številčno razmerje vrednosti uvoženega in izvoženega blaga je bilo:

	uvoz	izvoz
v celotnem l. 1919.	4-34	1
v l. pol l. 1920.	3-97	1
v l. pol l. 1921.	1-80	1

Stanje naše zunanje trgovine se tako izboljšuje, da lahko upamo v prihodnjem letu na zelo malo pasivnost trgovinske bilance, ako homo šli po tej poti naprej. Ako homo znali izkoristiti naravno bogastvo naše države in si obenem znali podkati zunanje trge, homo v nekaj letih aktivni. Zato pa je potrebno, da začne vlada s sistematičnim zdravljenjem pasivnosti trgovinske bilance. Treba je voditi natančno statistiko, katerega blaga se porabi največ v državi premalo izvažuje, katero blago se v preveliki množini porabi, potrebno navede, kje je krivda v premali produkciji tega ali onega blaga itd. itd. Samo konstatacija velikega izboljšanja trgovinske bilance je mnogo premalo.

POROČILO Z ZITNEGA TRGA.

Sombor, 12. decembra.

Naša valuta se je znatno popravila. Vsi od tega bi bilo pričakovati, da bodo naše poljske prilike nekoliko popuščale, ali pa se vsaj stabilizirale. Toda nasprotno, ravno v istem času, ko se je popravil dinar, so znatno narastle cene poljskim pridelkom, zlasti pšenici in koruzi. Nesrečno prometno razmere so glavni vzrok temu nenavadnemu pojavu na trgu, ki je tem bolj nenavaden, ker pri nas ni pomanjkanja žita. Izgleda, da pomanjkanje vagonov v uspehem izrablja špekulacija, ki navija cene za vsak vagon žita, katerega se ji posreči spraviti na določeno mesto. Vsi od pomanjkanja vagonov trije pasivni kraji ponekod že resno pomanjkanje.

Kakor se čuje, pa še oni vagoni, ki so že na potu, zaostajajo na posameznih postajah, kar je zlasti usodno za koruzo, ki se pari, ker se ni dovolj suha. Ravateljstvo železnice naj obrača vso pozornost na te nedostatke in naj jih odpravi. To zaostajanje po postajah je gotovo tudi deloma krivo, da je vedno premalo praznih vagonov na razpolago.

Dovoz blaga se že nekaj časa neohotno slabi. Danes je notirala v Somboru pšenica 1400 do 1420 kron. Po koruzi je bilo živahno povpraševanje in se je precej kupovalo, in sicer nova koruza po 1035 do 1040 K, a stara po 1130 do 1150 kron. Zanimanje za druge poljske pridelke je manjše. Ker se obeta, da bo povpraševanje po blagu narasčalo, se je bati, da bodo cene še rastle. Samo urejeni promet bi cene zaustavil.

AVSTRIJSKO ŽIGOSANJE PREDVOJNIH PAPIRJEV NASIH DRŽAVLJANOV.

Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno:

Avstrijska vlada je žigosala obveznice predvojnih dolgo: bivše avstro-ogrske monarhije, ki so s. n. nahajale na dan, ko je stopila v veljavo senžermenska pogodba, na njenem teritoriju, pa so lastniki naših državljanov.

Da bi mogla vlada protestirati v imenu lastnikov zoper žigosanje, je minister za finance določil, da morejo lastniki take svoje obveznice predložiti s prošnjo do 20. decembra 1921 generalni direkciji državnih dolgov s temi podatki:

- 1.) vrsta obveznic (naslov posojila), serija in številka kakor tudi nominalna vrednost vsake obveznice;
- 2.) od kdaj je lastnik v posesti obveznic;
- 3.) kje so v Avstriji deponirane;
- 4.) naslov depozita (kavcija, lombard itd.);
- 5.) če so se prenesli v Avstrijo na podlagi zakonite odredbe ali na podlagi vojnih ukrepov bivše avstro-ogrske vlade ali
- 6.) če so se prostovoljno deponirale;
- 7.) če so se plačevali kuponi — obresti tudi če po 1. oktobru 1919 in vsled katerega odloka;
- 8.) iz katerih razlogov je Avstrija žigosala te obveznice;
- 9.) prošnja je priložiti potrdilo o državljanstvu.

V prošnji je navesti, da se naproša naša vlada, da protestira zoper žigosanje.

Prošnje se mora kolekovati s kolekom za 2 Din.

— Nova banka v Skoplju. Pod imenom Izvozna i prometna banka je začel poslovati novi denarni zavod s glavnico 2 in pol milijona dinarjev.

— Mariborski žvinski trg. Na sejem, ki se je vršil dne 13. decembra je bilo pripeljanih 6 bikov, 162 volov, 223 krav, 6 telet in 1 konj, skupno 399 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli kg žive teže 20 do 23, poldebili 15.50 do 19, plemeniti 14 do 15, bikji za klanje 13 do 19, klavne krave debele 12 do 18, plemenske 10 do 15, molzne 12 do 18, mlada živina 12 do 17, krave za klobase 7.50 do 9. Volovski meso I. vrste 22 do 24, II. vrste 18 do 20, meso bikov, krav in telet 16, telečje I. vrste 20, II. vrste 18, sveže žvinsko meso 32 kron.

— Anketa v zadevi sladkorne tovarne. Poročajo nam: Gospodarsko društvo za Hrvaško in Slavonijo anketa v zadevi sladkorne tovarne za Hrvaško in Slavonijo radi zadržkov ni sklicalo na dne 17. decembra t. l., marveč jo sklicuje na dan 21. decembra 1921 dopoldne ob 11. uri v dvorani Trgovaško-obrtniške komore v Zagrebu (Trg 29. listopada 1918, broj 1, I. kat).

— Hmelj v okolici Petrovcev pri Novem Sadu. Kakor poročajo iz Petrovcev, se je vršilo pretekli mesec tam zborovanje tamošnjih hmeljskih producentov in trgovcev. Na zborovanju se je sklenilo, da se odpošlje na trgovskega ministra memorandum, v katerem se obrazloži žalostno stanje tamošnjega hmeljarstva. V Petrovcih in okolici se je pred vojno pridelalo 30.000 metrskih stotov hmelja, sedaj pa se ga je pridelalo le 5000 metrskih stotov. Pred vojno je prišlo v Petrovce do 20 tužih kupcev, letos pa jih je bilo le 5 in še ti niso ničesar kupili radi pomanjkanja vagonov. V spomenici se prosi za pravočasno dostavo vagonov v hmeljski sezoni.

— Sladkor osješke sladkorne tovarne. Osješka tovarna sladkorja je končala letošnjo sladkorno kampanjo z jako ugodnim rezultatom; izdelala je 320 vagonov belega sladkorja, katerega kakovost prav nič ne zaostaja za češkim sladkorjem.

— Vrnitev ugrabljenega železniškega materiala iz Nemčije. Naša komisija v Wiesbadnu, ki išče za časa okupacije v Srbiji ugrabljeni material, je izsledila 10 lokomotiv in 60 vagonov, ki so bili prepeljani v Jugoslavijo.

— «Miris», tvornica mila in sveč na Sušaku. Na inicijativo nekaj naših ljudi s Sušaka in Reke ter «Riječke mesarske zadruge za prodaju sirovih koža i otpadaka» kakor s sodelovanjem «Banke i štedionice za Primorje» d. d., se osnuje na Sušaku tvornica za mlo in sveče d. d. Temeljna glavica bo znašala 6 milijonov kron.

— Dobava loja. Ravnateljstvo Državnih železnic v Subotici razpisuje za dne 22. t. m. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave 2000 kg loja. Pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Prodaja žvinske masti za izdelovanje mila. Intendantsko slagaliste Dravske divizijske oblasti v Ljubljani prodaja 425 kg žvinske masti za izdelovanje mila. Dne 20. t. m. ob 10. dop. se sklone neposredna pismena pogodba v pisarni upravnika intendantskega slagalista Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (Moste). Interesenti naj stavijo pismene z 2 dinarja kolkovane ponudbe ali pa pridejo osebno. Natančnejši pogoji se dobijo pri intendantskem slagalistu, kjer se lahko ogleda tudi mast.

— Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo sklenila dne 20. t. m. ob 10. uri dop. pri divizijski intendanturi v Ljubljani ter pri komandah vojnega okrožja v Celju in Mariboru direktno pogodbo za dobavo drv za mariborsko in celjsko garnizijo. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani in pri vojnih okrožjih v Celju in Mariboru interesentom na vpogled.

— Prodaja praznih steklenic. Intendantsko slagaliste Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se sklone dne 22. t. m. ob 10. uri dop. v pisarni upravnika intendantskega slagalista v Ljubljani (Moste) neposredna pogodba za prodajo približno 20.000 praznih steklenic razne velikosti. Stavijo se pismene z 2 dinarja kolkovane ponudbe ali pa pridejo interesenti osebno. Natančnejši pogoji se dobijo pri intendantskem slagalistu, kjer se lahko vidijo tudi steklenice.

— Za obnovo Reke. Predsednik reške države Zanella je dosegel pri italijanski vladi posojilo v znesku 250 milijonov lir za gospodarsko obnovo Reke.

— Množina češkoslovaškega sladkorja za izvoz. Iz Prage javljajo, da bo znašala množina za izvoz preostalega sladkorja v Češkoslovaški letos 1 in pol milijona metrskih stotov.

— Poskusi sajenja tobaka v Češkoslovaški. Češkoslovaško finančno ministrstvo je sklenilo, da se prihodnje leto poskusi saditi tobak v Češkoslovaški.

— Češkoslovaško-poljsko trgovinsko društvo. Iz Prage poročajo: V zborovalni dvorani banke Bohemia se je nedavno vršila pod predsedstvom predsednika Kreditne banke v Varšavi Bobinskega ustanovna skupščina Češkoslovaško-poljskega trgovinskega društva. Naloga tega društva je, da s sodelovanjem Poljakov in Čehov pospešuje trgovinske odnose med obema državama in da ustvari zdrava in racionalna načela za tranzitno trgovino z Rusijo. Ustanovnega zborovanja se je udeležil tudi češkoslovaški trgovinski minister Novak.

— Avstrijska Länderbank na Dunaju je imela 11. t. m. glavno skupščino, na kateri se je predlagala za minulo poslovno leto 6% dividenda.

— Vrednost avstrijske papirne monete. Z Dunaja poročajo: Službeno je določena cena za 1 kg zlata na 4 in pol milijona, a za 1 kg srebra na 120.000 avstrijskih papirnatih kron. Istotako so službeno določene cene: za 100kronski zlatnik na 135.000, za 20kronski zlatnik na 27.000, za 10kronski zlatnik na 13.500 za srebrni petkronski novček na 2500, za srebrni dvokronski novček (goldinar) na 980, a za srebrno krono na 490 avstrijskih papirnatih kron.

— Rumunska moka za Avstrijo. Rumunski ministrski svet je dovolil, da se izvozi v Avstrijo 1000 vagonov pšenične moke po 6 lejev (okoli 300 avstrijskih kron) za 1 kg.

— Vzorčni sejem v Trstu se vrši od 3. do 18. septembra 1922.

— Italijansko-ruska trgovinska pogajanja niso uspela, ker so zahtevali ruski zastopniki tudi politično priznanje sovjetskega režima in nepriznanje staroruskega poslanstva v Rimu, kar so smatrali italijanski zastopniki za nesprejemljivo.

— Aproximacija v Madžarski. Izvorjaje je iz Madžarske dovoljen pod pogojem, da se za vsake 110 izvoženih zabojev dá 125 zabojev na razpolago Budimpešti po ceni 3.50 madž. kron za eno lajce. Izvoz pitanih gost in rac se prepo-ve, 400 vagonov debule in kakih 55 vago- nov česna je dovoljeno izvoziti.

— Angleško posojilo Nemčiji? «Daily Express» doznava, da je dr. Rathenau uspelo dobiti od britanskih bank posojilo Nemčiji v znesku 6 milijonov funtov sterlingov.

— Gospodarski odnosi med Nemčijo in Anglijo. Iz Berlina javljajo: Uradni odnosi med nemško in angleško državno banko so vzpostavljeni. Vse operacije med Nemčijo in Anglijo se bodo odlej vršile poton angleške državne banke.

— Nazadovanje razpečavanja kalija v Nemčiji. Razpečavanje kalija v Nemčiji je v prvih 11 mesecih tega leta proti istemu času 1920 nazadovalo za pol milijona metrskih stotov. Nazadovanju so krivo slabe prometne razmere.

— Ponarejene poljske marke. Poljski list poročajo, da se je na Dunaju pojavilo v prometu mnogo ponarejenih poljskih bankovcev.

— Cirkulacija bankovcev v Franciji znaša po izkazu Banque de France v dne 8. t. m. 26.686.333.000 frankov.

— Izgledi prihodnje bombažne letine v Ameriki. Na letni skupščini American Cotton Association so sklenile posamezne državne organizacije obdelati v l. 1922 isto površino z bombažem kot v l. 1921. Ceni se, da se bo pri racionalni obdelavi brez povečanja površine dosegla za 50% boljša bombažna žetev, tako da bo dosegla najbrž 10—11 milijonov bal.

Jugoslovanska Union-banka

prej

Mariborska Eskomptna banka

uljudno naznanja, da je njena novoustanovljena podružnica

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 24

pričela poslovati.

Bavila se bode z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

MALI OGLASI

stanejo do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lehko tudi v znamkah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

SLUŽBE

SPRETNEGA AKVIZITERJA, 2078
ki so mu tržne razmere znane, sprejme imenitna italijanska podjetja firma proti dobri plači, in proviziji. Ponudbe v Trst, Casella Postale 578.

DRŽAVNI URADNIK
vise v prostem času še kaj zaslužka. Zmožen srbo-brvaštine kot materinega jezika, obvladuje še francosčino. Ravnotako bi podučeval oba jezika. Pribija na stanovanje. Naslov pové uprava «Jutra».

PRODAVANJE
Za 12.000 K se dobi **NAJBOLJ OHRANJEN GLASOVIR**
Ljubljana, Hrušniška c. 7, I. nadst., vrata 48.

SIVALNI STROJ (igrača) za otroke, se prod. Naslov pové uprava «Jutra».

PRODAN 2047
po nizki ceni popolnoma nove elegantne škornje št. 40. Naslov pové uprava «Jutra».

Prodaj nekaj vagonov **BUKOVIN DRV**
od postaje Kočevje. Bor. Šbil. Kočevje. 2102

PRODA SE KLAVIR IN OTROŠKA POSTELJA.
Sprejme se tudi več učenk za podučevanje klavirja. Gradska ul. 18, II. nadst. 2108

Prodajo se **DVOSEDEŽNE SANKE.**
Poizvé se Kolodvorska ulica št. 34/III, levo. 2106

MESEČNO SOBO
iše dobrodošen in miren gospod do 31. decembra t. l. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Raje». 2100

MESEČNO SOBO
s posebnim vzhodom in de močje z električno razsvetljavo iše miren soliden gospod. Cenjene ponudbe pod «Soba» na upravo «Jutra». 2114

TRGOVINA 2074
s mešanim blagom v manjšem obsegu, se prodaja ali da

v najem. Ponudbe: Maribor, Aleksandrova cesta 45, vrata 8.

DOPISUVANJE
DVE BOLJŠI VDOVI
z nekaj tisočaki se želita seznaniti z gospodom od 40 let naprej. Ponudbe s celim naslovom na upravo «Jutra» pod «Božično darilo 39». 2094

V KORESPONDENCO
Želi stopiti mlad gospod z značajno gospodično. Nasloviti je pod «Dragotin» na upravo «Jutra». 2088

RAZNO
KARAKTER PO PISAVI
presodi v prostem času uradnik. Izseditev anonimnih piscev. Sprejme tudi drugo delo. Vprašanja pod «Grafolog» na upravo «Jutra». 2101

PODSTRESJE 2113
v kaki hiši v Ljubljani se iše v najem. Ponudbe na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Prodaj večjo množino čehoslovaških in jugoslovanskih znamk.
Cenj. ponudbe z navedbo cene za 100, oziroma 1000 komadov pod «Znamke», poštnoležbe Kranj. 2103

V Zgornji Šiški v novi stavbi se odda takoj v najem več lokalov za obrt ali skladišče.
Naslov pové An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2091

Kislo zelje
letošnje, prvovrstno, razpošilja v sodih po K 12— kg netto. Sodi se računajo po nabavni ceni. 2103

H. Novak
Maksimirska cesta 64, Zagreb.

Več krojaških pomočnikov
trošnih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zagotovljeno. Vpraša se: Emonska cesta 8, v pisarni. 1987

Električne motorje | **proizvod**
instalacijski material | **A. E. G.**
žarnice, števec, žice |
dobavlja 1973

elektrotehnična tvrdka
Karol Florjančič, Celje,
Cankarjeva cesta 2,
po zmernih cenah.

Samostojnega 2092

elektromonterja
sprejmejo
Strojne tovarne in livarne,
d. d. v Ljubljani.

POTNIK

se iše za drobnarijsko in galanterijsko blago za Slovenijo in Hrvaško. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra». 2071

MAJKE!
Zahtevajte
povsod samo
MOKO ZA OTROKE
Salubra
1 skatola K 36—
Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olajkalo sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in osobito za premalo hranjene ter v obče slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVŠOD.
Tovarna kemičnih predmetov hrane
„SALUBRA“ D. D. ZAGREB
Boškovičeva ul. 23. telefon 7-91.
Tovarnica: NOVA GRADIŠKA 1850

Prvovrstno toaletno milo
kožno kremo, šminko, puder, nohtne preparate, prah in pasto za zobe, ustno in kolonjsko vodo, vodo in prah za umivanje glave, barve in mastila za lase, parfume. Nadalje mrežice za lase, enostavne in dvojne, ter vse potrebščine za maskiranje
priporoča 2096
Parfumerija „STRMOLI“
Ljubljana, Pod Trančo I.

Priporočajo se:

Skladišča:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Spediteja:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Trgovine:
L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.
Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.

J. Kostevc, manufakturna trgovina, Sv. Petra cesta.
A. Žibert, Prešernova ulica, priporoča svojo veliko zalogo čevljev.
I. Fon, specerijska in delikatesna trgovina, Stari trg 6.

Maly Orehek, modna trgovina in zaloga čevljev, Kolodvorska ul. 36.

Mehanična delavnica: [d. p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Puškarji:
Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.

Pisalni stroji: [d. p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407

Razmnoževalni aparati: [d. p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
M. Schubert, Kongresni trg.
Modistka Iva Siler, Kongresni trg 6.
Kleparstvo:
T. Korn, Poljanska cesta 8.
Seliškar Ivan, urar, Ljubljana, Rožna dolina 10. Vsako popravilo izvršujem točno in ceno.

Brusovnica:
Vakoslav Vanine, Stari trg.
Ure, zlatnina in srebrnina, Ivan Pakiz, Stari trg 20.
Obleka, perilo, različna drobnarija, Fran Kraškovič, Stari trg št. 22. Nizke cene.

Modna trgovina Peter Sterk, Stari trg 18. Nizke cene.

Trgovina z mešanim blagom I. Lončar, Sv. Petra cesta 36.
F. Fajdiga sin, zaloga pohištva, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 7. Ustanovljena l. 1879.

A. Fuchs, trgovina z zlatnino, srebrnino, urami itd. Selenburgova ulica.

Najstarejša izdelovalnica perila.
Najfinejši izdelek. Perilo po meri.
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.
Ustanovljeno 1866

Dve prazni sobi
proti dobremu plačilu se iščeta. Ponudbe pod «Tako ali pooneje» na upravo «Jutra». 2110
Pozor!
Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo l. t. d.
Drame Martin,
Sv. Jakoba nabrežje 29.

Dular & Fabiani veletrgovina
z manufakturo.
Zaloga: Skladišče Balkan, Ljubljana.

Medić, Rakovec & Zankl prej
A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrale: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavlj: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznato najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleškarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„MERA KL“. Lak za pode. „MERA KL“. Linoleum lak za pode.
„MERA KL“. Emailni lak. „MERA KL“. Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Prometni zavod za premog
d. d.
v Ljubljani
prodaja
iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanski in trboveljski premog
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
I. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.
Naslov: 2018
Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Munska ulica 19.

Najboljša Ljutomerska vina
ima v zalogi
tvrdka Lovro Petovar, Ivanjčkovci,
ki ima 2040
lastne vinograde v Jeruzalemu.

Otrokom za Božič!
Ravnokar je izšla zbirka pesmi za otroke
PISANI OBLAKI
ki jo je po srbskem izvirniku Olike Jova Zmaja priredil Al. Gradnik.
Vezana knjiga velja 7 Din., po pošti 40 par več. — Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

! Velika božična prodaja !
Za blizajoče se božične praznike in novo leto priporočamo vsakovrstna zelo pripravna darila, osobito razne pletenine, kakor jopice, bluže, čepice, gamaše, dokolenice, nogavice, različno trikotažo, fino perilo in žepne robce za dame in gospode, dalje najnovejše bluže in predpasnike, Tetra-perilo, telovadne in športne potrebščine.
Ravnokar je došla večja množina sviterjev in čepic za dečke in deklice po zelo ugodnih cenah. 2097
A. & E. Skaberne
specialna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo
Liubljana, Mestni trg št. 10.
oglejte si naše izložbe!

V trgovini
O. BERNATOVIČ
Mestni trg 5
se dobe še po jako nizki ceni:
moške obleke od 650 K naprej
Raglan „ 1100 „ „
moške hlače „ 150 „ „
damski plašči „ 550 „ „
damski kostumi „ 600 „ „
damske mod. obleke „ 900 „ „
damska krila „ 300 „ „
in kožuhovina „ 300 „ „
Vse te stvari so na ogled o vsakem času. 2008

* Iz ljudskoškolske službe v Prekmurju. Imenovani so v prekmurjski ljudskoškolski službi: Anton Javoršek, nadučitelj v p. v Ljubljani; za šolskega voditelja v Trzinu; Jerica Potiskova za pomočnico učiteljice v Trzinu; Marjeta Hajdu za pomočnico učiteljice v Dolini pri Lendavi. Premješeni so: Viktor Černi od Sv. Jurja v Brežice ob Savi, Valerija Benini iz Markovcev v Odrance, Karolina Pavel iz Murske Sobote v Dolgo vas, Ivan Habach iz Hotič v Radmožance, Irma Takáč iz Trnja v Kapce in Josip Titan iz Kupčinec v Pucince.

* Vpeljava četrtega para osebnih vlakov na Gorenjskem in promet direktnih kurznih vozov Zagreb-Monakovo preko Karlova v Jesenice. Inspektorat državnih železnic v Ljubljani razglasi: V svrhu dosega zveze na opoldanski dolenski in mariborski osebni vlak bo vozil od 15. decembra dalje na progi Ljubljana gl. kol. - Jesenice dnevno redno še četrti par osebnih vlakov z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 15:07 in prihodom na Jesenice ob 17:08, v nasprotni smeri pa prejšnji nedeljski turistični vlak z odhodom iz Jesenice ob 21:01 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22:53, s priključkom na Jesenice na dunajski, oziroma monakovski brzdovlak. Z istim dnevom izostane na progi Ljubljana dr. kol. - Kranj dosedanja šolski vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13:48. — Za povzdiglo mednarodnega prometa bo vozil od 15. t. m. dalje dnevno med Zagrebom in Monakovem direktni voz z oddelki I., II. in III. razreda preko Karlova v Jesenice. Ta voz bo odhajal iz Zagreba dr. kol. ob 22:25, iz Ljubljane ob 6:35, iz Jesenice ob 10:10; prihod v Beograd ob 17:25 in v Monakovo ob 21:35. V nasprotni smeri: odhod iz Monakova ob 9:10, iz Beograda ob 12:15, prihod na Jesenice ob 19:56, v Ljubljano ob 22:53 in v Zagreb ob 6:35. Odprema direktnega voza med Zagrebom in Jesenicami z osebnimi, med Jesenicami in Monakovem z brzimi vlaki.

* Potovanja v inozemstvo. V smislu odredbe ministrstva notranjih zadev se imajo omejiti potovanja v inozemstvo, katere imajo namen, da si potniki zase ali za druge nabavljajo v inozemstvu za drag denar stvari, katere običajno nosijo kot priljago s seboj, da bi se na ta način izognili plačanju carine ter s tem škodovali državo. Vseled tega se odreja, da mora vsakdo, ki potoži za potni list ali vizum, priložiti potrdilo oblike, kjer stanuje, iz katerega bo razvidno, zakaj mora dotičnik v inozemstvo in da je potovanje nujno potrebno. Namesto tega potrdila se v bolezenskih slučajih lahko predloži zdravno zdravniško izpovedanje. Pri državnih uradnih službah zadostuje predpisano dovoljenje dotičnega urada, iz katerega pa mora biti tudi razviden nujen vzrok potovanja. Brez takih potrdil se potni listi ne bodo izdajali. Posebno strogo je v smislu naročila ministrstva notranjih zadev postopati pri potovanjih žensk in pa takih oseb, glede katerih je podan opravičen sum, da ima njih potovanje gori omenjeni namen.

* Zlatko Baloković težko obolel. Znani hrvatski umetnik g. Zlatko Baloković se je te dni inficiral in je bila velika nevarnost zaradi zastrupljenja krvi. Da se odvrne nevarnost zastrupljenja, je dr. Plivčič predvčeršnjim izvršil na Balokoviću operacijo, ki je imela povoljen uspeh.

* Prisilne verske vaje šolarjev. Prejeli smo: Odkar je razpravljal višji šolski svet o tej zadevi, se vrstijo po klerikalnih listih članki, ki napadajo višji šolski svet in posamezne njegove člane; skušajo dokazovati potrebo obligatnih, to je prisilnih verskih vaj ter se zivljajo na najbolj sofistične načine. Zanimivo pri tem je, da se sklicujejo pri tej priliki tudi na to, da bodo, po njih mnenju namreč prikrajšani starši glede svobodne odločitve glede verskih vaj svojih otrok. Klerikaleci in posebno naši duhovniki namreč mislijo, da postopajo naprednjaki tako, kakor postopajo oni! Seve, pregovor nekoga tujega naroda pravi: kakšen je lump sam, tako misli o drugih! Od napredne strani nihče ne bo branil verskih vaj. Gre pa zato, da se onemogoči poenotanje podedelke duhovščine zaradi verskih vaj šolarjev. Pojdite po deželi in pre prikažite se, kako pretepavajo duhovniki ubogo otročiče, ki (to je treba poudariti!) k maši zaradi tega ne morejo, ker nimajo nikake nedeljske obleke, ne čevljev, ne nogavic. Nobeden teh gospodov pa se ne pobriga za to, da bi napravili klerikalni običajni župan (kar so dolžni storiti tudi po postavit) tem revčkom najpotrebnejšo obleko. V verouku dajejo učiti podedelke gospodje kateheti deci, ki mora poleteti delati, pasti, pestovati itd., pozimi pa zmrzavati med potjo v in iz šole, ki nima zvečer doma skoro nikdar zadostne, čisto pa sploh nobene luči, po mnogo in mnogo, po 4, 5, 6, tudi 10 strani na pamet. Kdor ne zna, tega častiti gospodje pretepajo in zapirajo ter nalagajo še druge kazni. Tudi je v šoli pred vsemi učenci radi tega in zaradi event. boštanja od maše grdo sramotilo. To zadeva posebno otroke onih staršev, ki niso politični pripadniki gospodov. In ob takih prilikah se sramote v razredih, torej pred vsemi šolarji, pogostoma, bodisi direktno ali pa indirektno, vsakekar pa tako, da zna cela šola, kam se meri tudi starši sami. — Skrajni čas je torej, da se kaj ukrene, da šolarji in starši šolarjev ne bodo več izročeni na milost in nemilost katehetom.

* Narodna ginekološki seminar v Ljubljani. V petek dne 16. decembra otvoril g. profesor dr. Alojz Zolotar na svojem oddelku ljubljanske javne bolnice raden porodniško-ginekološki seminar, ki se bo vršil od tega dne dalje vsak petek od 5. do 8. ure zvečer v predavalnici babiljske šole. Vstop je prost za vse zdravnike.

* Smrtna kosa. Umrl je v celjski bolnici g. Blaž Plohl, bivši oskrbnik, v starosti 78 let. Truplo so prepeljali v Smarje.

* Umrl je na gradu Lichtengraben na Koroškem v starosti 84 let norveški generalni konzul v p. in veleindustrialec Karl Neufeldt, predsednik upravnega sveta rudnika in plavžarskih podjetij v Stomah pri Celju.

* Vsem ljudem dobrega srca: Božič se bliža! Mnogim bo dano, da ga bodo obhajali v topli sobi pri bogato obloženi mizi in uživali srečo neprekaljenega rodbinskega mira. Ali pa si jaje zvezde sreče povsod in vsakemu? Ne! Tam v borni bajti kovača Ivana Kromarja v Starigrori nad Semičom izvija se iz največje globine ljudske duše obupni kriki devetero živih bitij. Njih beda, njih stok in solze silijo do nebes. Zima je huda! Od severa brijo mrzel veter in njihovo stanje postaja čim obupnejše. Človekoljubi! Ob priliki božičnih praznikov spomnite se osmero nagih in lačnih otrok narodnega mučenika Ivana Kromarja. Darila je pošiljati društvu »Sokol« v Črncm-lju.

* Pomanjkanje živin v ljubljanskem trgu. Trg se nahaja v obupnem položaju. Tako razsežnega pomanjkanja blaga, izjemni vojnih časov, do danes še ni bilo. Dne 13. decembra so se pripeljali na trg samo tri teleta in noben prašič. Kvaliteta govejega mesa je najobčutnejše padla. Množina mleka vsak dan pada: kvaliteta nepopolna. Mleko, ki se dovaža, je nepravilno razdeljeno, tako da najpotrebnejše stranke z otroci pogosto ne dobe mleka. Po uradni dognani podatki je prišla na osebo v Ljubljani začetkom decembra ena desetinka litra mleka na dan. Jaje na trgu takorekoč ni nobenosti; kar skriva pride v Ljubljano, so ne razprodaja na javnih tržiščih. Masla enako primanjkuje najobčutnejše. — Cene moki slone na temelju 21 K za št. 0; maat 82 do 85 kron 1 kg; sadje se valed visokih cen manj konsumira. Z zelenjavo trg krije dnevno pripristo potrebo. Edino perutnine ne primanjkuje. — Tako tržno poročilo. Brezglavost nove magistratne gospode je očitno vsak dan večja. Radovedni smo, kdaj se bo gaula in kaj misli ukreniti, da bo na trgu zopet red.

* Koalirane železniške organizacije. Prejeli smo: Po prihodu delegatov vrhovnega vodstva koaliranih železniških organizacij iz Beograda je prišel takoj razpravljati pokrajinski koalicijski odbor za Slovenijo o osnutku pragmatike, ki je bil predložen kot predlog za razpravo. Osnutek iz meseca maja 1920 sestoji iz sledečih delov: 1.) Ustroj ministrstva s obročja in oblastnih direktorji. 2.) Dolžnosti in prava uslužbenstva. 3.) Plačilni regulativ in 4.) pokojninski sklad. — Pokrajinski koalicijski odbor za Slovenijo ima dnevno seje, ki se jih udeležujejo redno delegati vseh koaliranih organizacij. Sedaj se obravnava drugi del osnutka, to je: »Dolžnosti in prava uslužbenstva« v splošnem sporazumu in bo v najkrajšem času izdelan. Nato se bo obravnavala plačilni regulativ in ustroj pokojninskega sklada. Danes se odpelje delegati vrhovnega odbora v Beograd. Pokrajinski odbor razpravlja neovirano naprej.

* Razpuščena društva. Mariborski nemški društvo »Marburger Radfahrerklub« in »Arbeitersechutz« sta bili razpuščeni, ker sta prenehali delovati.

* Zanimivo carjenje. Pred nekako pol leta je umrl v nekem dunajskem sanatoriju naš artilerijski polkovnik Pera Popović. Njegova soproga je dala prepeljati truplo v Beograd, kjer se je izvršil pogreb takoj po prenosu. Sedaj po šestih mesecih je pa poslala beograjska carinarnica vdovi polkovnika Popovića sledečo deklaracijo in račun: vrsta: krstaj; vsebina: mrlič; vrednost vsebine: 4000 dinarjev. Torej truplo artilerijskega polkovnika je ocenila carina s 4.000 dinarji, koliko bi — tako vprašuje »Politika« ocenila truplo pešadijskega poročnika.

* Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja češkoslovaške državljane, lastnike obveznic avtonomnih dolgov Hrvatske, Slavonije, Slovenije, Bosne-Hercegovine in Dalmacije, da je bil popis imenovanih obveznic podaljšan do 31. t. m. Bliznja pojasnila daje interesentom konzulat.

* Dar ameriške misije za naše vojne sirote. Ameriška misija v Beogradu je poklonila 5000 kilogramov volne, katere naj se razdeli šolam za ženska ročna dela, da izdelajo tople obleke, ki se bo razdelila med vojne sirote. Misija je razen tega darovala trideset živalskih strojev za omejene šole v Bosni in Hercegovini.

* Misteriozne jakte ob naši obali. V članku, ki razpravlja o predvojni nemški splošnja v Angliji in Franciji s pomočjo jakt, opozarja splitska »Nova doba«, da je tudi naša obala v zadnjem času postala utočišče nekih misterioznih jakt, katere počivajo v naših pristaniških in katerih lastniki ne samo da prireajo izlete po našem primorju, nego celo kupujejo zemljišča. Merodajni faktorji naj bi tem ishtam posvetili nekoliko pozornosti.

* Zakasno ukinjenje delovanja mariborskega občinskega sodišča za pobljanje draginje. Kakor nam poročajo, je to sodišče v svoji seji s dne 12. t. m. storilo sledeči sklep: Občinsko sodišče za pobljanje draginje sklene, kar pričakuje, da se bo poročilo tretje sekcije zakonodajnega odbora šimpreje obravnavalo in odobrilo v plenumu zakonodajnega odbora, da s ozirom na razpis ministrstva za socialno politiko broj 6775, objavljen dne 8. dec. 1921 v »Službenih Novinah« z dnem 13. decembra t. l. za sedaj in zakasno ustavi svoje delovanje. Vseled tega so za enkrat preklicana vsa pri občinskem sodišču od 13. decembra t. l. naprej odrejena zaslišanja in razprave.

* Iz celjskega občinskega sveta. Na zadnji redni seji celjskega občinskega sveta je bilo med drugimi sklenjeno, naj občina vpostavi zopet delno aprovizacijo, da se bo vsaj revne sloje prekrbilo z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami; v ta namen naj se prosi za primerno vladno podporo. — »Glasbeni Matici« se je dovolila subvencija 6.000 K, prost lokal, razsvetljava in 3 sežnji drv. Za božično revnim otrokom 10.000 kron, vsakemu mestnemu revežu po 50 kron. »Rdečemu križu« 2000 kron, dijaškemu domu v Zagrebu 10.000 kron. — Rudarska šola se proda erarju za dva milijona kron. — Celjska občina vzame od g. Batiča v najem parno kopališče, ki se otvori 15. decembra. Cena je določena za I. razred 24 kron, II. razred 20 kron, za parno kopel 8 kroo. Za revne sloje izdaja polovične karte župan. — Za na ulico višee napisne table se določi letna taksa 5 kron, pisane pa morajo biti v jugoslovanskem jeziku. — V tajni seji je bil za honorarnega mestnega inženjerja imenovan dvorni svetnik v p. Oskar Reddi. Mestni vrtar Jelovešek se prevzame v status mestnih poduradnikov. Vsem mestnim uslužbencom se dovoli enkrat nabavni prispevek 100 odstotkov od mesečne plače, oziroma 50 odstotkov onim, ki še niso eno leto v mestni službi.

* Poziv vsem oblikujočim umetnikom v Sloveniji. Prejeli smo: Kakor se mi poroča, niso bili povabljeni vsi oblikujoči umetniki na občni zbor strokovnega združenja jugoslovanskih umetnikov za Slovenijo na sredo dne 23. novembra, kar seveda nikakor ne odgovarja pravilnemu postopanju. Zato prosim vse prizadete g. umetnike, da mi takoj prijavijo svoja imena in tudi imena onih gospodov, ki so bili navzoči, pa morebiti nezadovoljni. Pozna se skliče tudi skupni sestanek, na katerem se bodo razjasnili pravi vzroki. Dalje se bodo sestavili tudi obširen seznam vseh oblikujočih umetnikov cele Slovenije, seveda s pravo in dokončno akademsko izobrazbo (ti podatki se bodo šli direktno potom akademiji in drugo. Eventualne nepravilnosti se bodo sporočile takoj merodajnim faktorjem in na željo tudi po časopisih. — Akad. slikar Franjo Sterle, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12, II. nadst.

* Ljubljanske banke dne 17. decembra zaprte. Kakor se nam poroča, bodo ljubljanske banke dne 17. decembra, ki je narodni praznik, za poslovanje s strankami zaprte.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 4. do 10. decembra se je v mestni občini ljubljanski narodilo 21 otrok, med temi 11 mlavorojenec, umrlo pa je 13 moških in 11 žensk, torej skupaj 24 oseb, med temi 2 osebi za trebušnim legarjem. Na nalezljivih boleznih je v tem času obbolelo 5 oseb in sicer 3 za trebušnim legarjem, po 1 za škriatinko in grižo.

* Miklavžev večer na Rečici. Iz Rečice nam poročajo: Miklavžev večer, prirejen nad vodstvom našega g. nadučitelja Zemljica, uspel je nad vse pričakovanje siljajo. Poleg šolske mladine, obdaroval je naš ljubi in dobri Miklavž tudi velike otroke. Ponos prireditve in darovalcev pa je bil svileni zavitek — izvanredno svežih smokov. Prireditelju iskreno čestitajo zahvaljujoči se obdarovanci.

* Vodstvo strokovne nadaljevalne šole v St. Vidu pri Ljubljani uljudno vabi k razstavi in predavanju, katero priredi umetniško društvo »Probuša« iz Ljubljane v nedeljo dne 18. decembra v šolski razstavi v St. Vidu. Razstava traja od 8. do 18. ure, predavanje pa bo ob 15. uri. Predaval bo g. prof. Volavšek o zgodovini ljudske umetnosti in g. prof. dr. Rožič o gospodarskem pomenu te umetnosti v obri.

* Dečji dom v Foči državni zavol. Minister za socialno politiko je odredil, da privatni dečji dom v Foči pride v budžet odeljenja za zaščito dece in mladine. Ta dom je bil kot zavod na privatno inicijativno ustanovljen 1. 1917. že za časa pokojne Avstrije. A od poklicane strani se niso brigali zanj in je bil popolnoma zanemarjen. Sedaj je nameščen v neki vojašnici, katero je vojno ministrstvo v to svrhu dalo na razpolago. Dom bo vodila oblastna državna zaščita dece v Sarajevu.

* Nune učiteljice na meščanskih šolah. V ministrstvu prosvete je podpisan ukaz, s katerim se na meščanskih šolah v Somboru, Bečkereku in Novem Sadu imenujejo nune za učiteljice.

* Stanovanjski urad v Ptuj. Stanovanjsko oblastvo za mesto Ptuj je začelo poslovati na mestnem magistratu. Uradne ure za stranke so določene vsak torek od 17. do 19. ure.

* Jugoslovanska zastava v reškem pristanišču. Vse naše ladje, ki se nahajajo v reškem pristanišču, so razobele naše zastave v veliko radost našega tukajšnjega prebivalstva.

* Miklavžev dar ruski deci. Za Miklavžev dar ruski stradalci deci so nabrali šolarji osnovne šole v St. Janzu na Dolenskem 1120 K. Znesek se je odposlal pokrajinski upravi, oddelku za socialno skrbstvo v Ljubljani. Mladina, posnema vrle dobročrne šentjanške tovariše!

* Pomanjkanje vode v Mariboru. Taka pomanjkanja vode kakor letos v Mariboru še ni bilo, odkar ima mesto vodovod. Mestno županstvo poziva prebivalstvo valed tega k varčnosti. Posebno mnogo vode (okolo 150 kubičnih metrov) porabi južna železnica za premikanje stroje. Časopisje opozarja, da so premikalni in drugi stroji desetletja dobivali v kurilnici vode iz Drave ter zahteva, da mestna občina vsaj zakasno porabo vode za stroje iz mestnega vodovoda ustavi.

* Muzejsko društvo v Ptuj priredi dne 16. decembra ob pol šestih zvečer v mestnem gledališču predavanje s skiptičnimi slikami. Predaval bo g. M. Abramčič, ravnatelj državnega muzeja v Splitu, o Dioklecijanski palači v Splitu.

* Mariborska porota. Včeraj se je vršila razprava proti 20letnemu Kolomanu Šandorju iz Murščancev v Prekmurju, ki je obdolžen, da je 9. septembra umoril v nekem gozdu pri Murščancih 22letnega posestnikovega sina Aleksandra Novaka iz starega sovršstva, ki vlada med obema rodbinama. Od večerj zaslišanih prič sicer nikdo ni videl umora, izpovedale pa so, da je videl zločin neki Josip Korošec. V svrhu zaslišanja Korošca je bila nato razprava preložena.

* Celjska porota. Dne 12. decembra je bil Frano Brdnik iz Savodnje pri Šostanju ki je bil obtožen posilstva na neki 40letni samici, oproščen. — Dne 13. decembra je sedel na zatožni klopi 21letni samski delavec Franc Nežmah iz Rogaske Slatine, ki je 25. avgusta v nekem kozolecu v Rog. Slatini, kjer je prenočil, napadel istotako tam prenočivšega Josipa Pazona in mu ukradel listino, v kateri je bilo 1080 kron denarja. Porotno sodišče ga je obsodilo na 4 leta težke ječe. — Istega dne se je zagovarjala Pavla Skušek zaradi detomora. Porotniki so potrdili vprašanje glede poizkusa splavljenja telesnega sadu in da poroda, ki jo je prebital v Zidanem mostu ni naznanila pristojnim oblastim, zanimali pa so vprašanje glede direktnega umora, nakar je bila obsojena na 5 mesecev ječe.

* Dinamitna eksplozija v kamenolomu. Včeraj popoldne je na dosedaj še neznan način eksplodiral dinamit v kamenolomu ge. Jezovnikove v Veliki Pirešici pri Celju. Pri eksploziji so bili štirje delavci težko ranjeni. Eden izmed njih je na potu v celjsko bolnico umrl, druge tri so pripeljali okrog 6. ure zvečer v bolnico.

* Jahač pogazil poltnega uslužbenca. Petinšestdeset let stari poštni poduradnik Avgust Ropič, stanujoč na Poljanski cesti, je hotel prekorajiti Poljansko cesto, da pride na nasprotni hodnik. Nek jahač ga je pri tem podrl na tla s tako silo, da si je Ropič zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

* Srebrni tiček ujet. Iz Sarajeva brzojavljajo, da je bil tamkaj aretiran Mojzes Pano, pri katerem se je našlo 84 kilogramov srebrnega denarja in 1500 dolarjev v bankovcih in čekih. Nad 20 kilogramov srebrnega denarja je imel zašitega v svoji zimski suknji.

* Volkovi in divji prašiči na Kočevskem. Lovca Lakner in gozdarski adjunkt Pohle sta ustrelila vsak po enega divjega prašiča v okolici Hoinjaka proti Rogu. Ustreljeni nevarni živali sta razstavljeni v kočevski graščini in vzbujata splošno zanimanje. V lovskem revirju g. Lozarja v Kočevski Reki sta bili ustreljeni preteklo nedeljo dva volkulji.

* Razkrinkana tatova. Dne 22. novembra je prijavila Marija Kristi mariborski policiji, da ji je bilo ukradeno iz stanovanja več komadov perila. Dne 5. decembra je izginilo dr. Neuwirthu iz predsohe jelenovo rogove. Sumil je, da je izvršila tatvino ista oseba, ki je odnesla že 23. novembra par rogov. Ljudje so videli, da se je v kritičnem času plazila okoli stanovanja neka sumljiva oseba. Ko jim je policijski agent pokazal sliko znanega potepuha in tatu Otorepan, člana znane dvanaestorice, ki je že pod ključem, so takoj spoznali v njej pravega tatu. Tudi drugemu članu tatinske družbe, Pavlu Majcu, je dokazanih že več tatvin; med drugim je ukradel v Oslakovi trgovini kos usnja, vreden 500 K.

* Tatvina na zagrebškem kolodvoru. Na škodo Frana Vršnika iz Celja je bila predvčeršnjim na južnem kolodvoru v Zagrebu pri izhodu iz vlaka ukradena listnica z zneskom 8400 kron in 16 dolarjev.

* Velik požar. V Bočcu pri Jajcu v Bosni je do tal pogorela tamkajšnja parna žaga. Požar je izbruhnil valed nepazljivosti dveh ključavničarskih delavcev. Škoda znaša četr milijona kron.

* Izgubila se je v Ljubljani v nedeljo zlata zapestnica (veržica) od Gledališke ulice do »Narodnega doma«. Pošten najditelj se prosi, da izroči zapestnico v upravi »Jutra« proti dobri nagradi.

* Veleč občinski svetnik je na svoji redni primoran nujno odpotovati, pustil pa je svoj polni naslov za časa svoje odsotnosti v rokah glavnega urednika našega lista, ter je odpotoval dne 18. novembra iz Ljubljane. Vrnil se je dne 24. novembra ponoči in naslednji dan izvedel, da je porotna obravnava sporazumno med zastopnikoma g. Antona Peska in našega odgovornega urednika preložena.

Kljub temu je »Jugoslavija« dne 26. novembra objavila lažljivo notico, da se porotna obravnava ne more vršiti zaradi tega, ker je naš odgovorni urednik pobegnil. Zaradi te notice je poslal naš odgovorni urednik po svojem zastopniku dr. Fetičihu zakoniti popravek v roke odgovornega urednika »Jugoslavije« g. Zorka Fakina, ki pa popravek ni hotel priobčiti v zakonitem roku. Zaradi tega je vložil naš odgovorni urednik tožbo proti odgovornemu uredniku »Jugoslavije«.

Včeraj se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem tozadevna razprava. Zastopnik odgovornega urednika »Jugoslavije« je poudarjal, da »Jugoslavija« zato ni priobčila popravka, ker je v njem navedeno, da se je porotna obravnava preložila zaradi tega, ker preiskava, ki teče proti Pesku zaradi pregreške po § 104. srbskega kazn. zakona in zaradi pregreške po § 88. in 89. združnega zakona, še ni končana. — Zastopnik našega urednika je predložil tozadevni sklep deželnega kot porotnega sodišča, v katerem se potrjuje to, kar je navedel v popravku naš odgovorni urednik.

Sodni svetnik Potrato je proglasil razsodo, po kateri se obsoja odgovorni urednik »Jugoslavije« g. Zorko Fakin, ki je odklonil priobčitev zakonitega popravka na 4 dni zapore, oziroma 800 kron globe, na povračilo vseh sodnih stroškov, list »Jugoslavija« se pa toliko časa ustavi, dokler ne priobči popravka.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 66k 142 — 154, Izplačilo 146 — 151, Milan izplačilo 1185 — 1190, 66k 1185, London 1080 — 1090, Newyork 259 — 261, Pariz 2052 — 2110, Praga 314 — 316, Švica 4975 — 5075, Dunaj 4 — 4.10, Budimpešta 38.25 — 38.75, valute: dolarji 257 — 259.50, rublji 26 — 30, napoleoni 900 — 950, marke 140 — 148, lire 1180.

Banka za Primorje 800 — 860, Trg. obrtna banka 260 — 265, Hrv. eskomptna banka 728 — 737, Brodska banka 385 — 395, Jadranska banka 1300 — 1350, Jugoslovenska banka 470 — 480, Ljub. kreditna banka 915 — 945, Slavenska banka 495 — 505, Prastrediona 5350 — 5400, Rečka pučka banka 482 — 495, Slov. eskomptna banka 605 — 615, Srpska banka 710 — 715, Eksploatacija drva 725, Goranin 640 — 650, Gutman 1590 — 1600, Narodna šumska industrija 555 — 570, Našička industrija drva 490 — 500, Slavonija 635 — 645, Dubr. paroplovna družba 4300 — 4500, Ljub. strojne tovarne in livarne 380.

Beograd, valute: dolarji 63, marke 36, leji 53, napoleoni 225, devize: London 270, Pariz 518, Praga 78.20, Dunaj 1.02, Berlin 26, Milan 295, Budimpešta 9.50.

Curih, devize: Berlin 2.85, Newyork 5.15, London 21.50, Pariz 41.30, Milan 23.55, Praga 6.15, Budimpešta 0.75, Zagreb 1.80, Varšava 0.18, Dunaj 0.175, avstrijske žigovane krone 0.12.

Dunaj, devize: Zagreb 1435.50 — 1439.50, Beograd 9740 — 9760, Berlin 9097 — 9703, Budimpešta 963.50 — 966.50, London 27.140 — 27.160, Milan 29.440 — 29.460, Newyork 6523 — 6527, Pariz 51.980 — 52.020, Praga 7890 — 78.28, Sofija 4235 — 4305, Varšava 207 — 209, Curih 123.975 — 126.025, valute: dolarji 6418 — 6452, levi 4095 — 4105, marke 3297 — 3709, funti 26.790 — 26.810, francoski franki 51.590 — 51.620, lire 28.890 — 28.910, dinari 9680 — 9700, poljske marke 199 — 201, švicarski franki 124.975 — 125.025, češke krone 7797 — 7809, madžarske krone 977.5 — 980.50.

Berlin, devize: Rim 884.15 — 885.85, London 759.20 — 760.80, Newyork 180.06 — 180.44, Pariz 1453.50 — 1456.50, Švica 3511.45 — 3518.55, Dunaj 6.98 — 7.02, Praga 214.75 — 215.25, Budimpešta 25.97 — 26.13.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 306 m nad morjena.									
Čas opazovanja		Stanje		Temperatura		Vetrovi		Nebo	
ob uri		barometar v mm		po C.		po C.		v delu	
14. dec.	7.	741.2	-3.4	sl. sev. vzh.	obl.				
	14.	739.2	-2.0	sl. jug.					
	21.	739.4	-3.8	sl. sev. vzh.	sneg				

Srednja večerajša temperatura -3.1, normalna 1.5. Vremenska napoved: več. obl. mrzlo sneg. Solnce vzhaja ob 7:37, zahaja ob 16:18.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

* Popravek. Na četrti strani pod rubriko Gospodarstvo v prvem članku pod naslovom Naša zunanja trgovina pomenijo v prvi tabeli prve številke: izvoz, druge: uvoz in tretje: koliko je uvoz večji od izvoza.

Morski ropar

(Le Filibustier des Mers.)

Roman.

Pri tem pokaže s prstom na ple-
miško pismo, katero je sam kralj iz-
ročil Tomažu. To pismo je sedaj v
lepem okvirju sredi stene. Malo
Trublet vedno postaja pod tem pis-
mom in ga gleda, kajti prineslo je
vsej rodbini težko pridobljeno slavo,
in vedno iznova si da to pismo čitati.

Hočeš nočeš, je tudi sedaj morala
Mina prečitat celo to pismo, kakor
je dolgo in široko:

«Mi Louis, po božji milosti kralj
Francije in Navarre, pozdravljamo
vse sedanje in prihodnje!

Zadnje vojne, ki smo jih morali
voditi, so izkazale veliko hrabrost in
spodobnost gospoda Tomaža Trub-
leta, korzarskega kapitana iz Našega
zvestega in dobrega mesta Saint
Malô-a. Odkar se je imenovali gos-
pod Trublet posvetil pomorstvu, je
deloma v zapadnih indijskih vodah,
deloma drugod zaplenil več ko sto
trgovskih in korzarskih ladij, ki so
jadrale pod sovražno zastavo, po-
vrhu tega pa še več holandskih in
španskih vojnih ladij. Končno je rešil
čast Našega orožja, ko se je na bo-
jišni dan leta Gospodovega 1677. na
višini luke Havre de Grâce samcat
spustil v bitko s tremi sovražnimi
ladijami. Ta bitka je bila dobljena
vsled osebnosti hrabrosti in velike
spretnosti imenovanega gospoda.

Iz teh razlogov, in ker želimo iz-
kazati imenovanemu gospodu Tomažu
Trubletu na poseben način Svoje za-
dovoljstvo z njegovimi dobrimi in
junaki službami, ki Nam jih je
izkazal, povzdiguje s pričujočim
pismom imenovanega gosp. Tomaža
Trubleta v plemiški stan in mu le
tega podeljujemo z vsemi pravicami,
vključivši posebna plemiška prava ter
plemiške dolžnosti, višjo, srednjo in
nižjo graščinsko sodstvo in tako
dalje. Želimo tudi, da se imenovani
gospod Trublet odslej imenuje s pri-
imkom plemeniti gospod Jagnje, ker

si je ta priimek sam pridobil in za-
služil z redko lastnostjo milobe in
odpuščanja, v številnih bitkah izka-
zano nič manj od hrabrosti.

Imenovani gospod Tomaž Trublet,
plemeniti gospod Jagnje, imej v svo-
jem grbu: Ščit s škrlatnim robom, v
srednjem polju tri z zlatom napolnje-
ne ladje, ki jih veter nosi po sinjem
morju, nad njimi pa bodi zlato jagnje
z dvema zlatima lilijama na vsaki
strani. Ščit naj držita dva črnca,
vsak naslonjen na kij sinjemodne
barve, z zlatimi lilijami posejan. Nad
ščitom pa kralj venec sinjih, zlatih,
zelenih, srebrnih in škrlatnih peres,
iz srede venca pa bo molela zlata
lilija.

Svojim dobrim in zvestim sveto-
valcem, gospodom in članom iz pari-
škega parlamentnega dvora pa naro-
čamo, da si to Našo voljo prečitajo
ter jo točno vpišejo v akte parla-
menta, jih tam čuvajo in da skrbje, da
se bo vse, kar je zgoraj zapisano,
tudi res tako izvrševalo resnično in
točno in točko za točko, brez ozira
na vse edikte, ukaze, zapovedi ali
pisma, ki bi se ne skladala z današ-
njim. Takšna je naša volja.

Da se vse to uresniči in ostane
tako, kakor je tu zapisano, na vse
večne čase, smo ukazali, da se pri-
tisne tudi naš žig in pečat na to
pismo.

Dano v Saint-Germainu, v mesecu
januarju leta Gospodovega tisočest-
stosemdesetega in osmega, v tride-
setem letu Našega vladanja.

Podpisal: Louis.

Spodaj pa: V Imenu Kralja: Phe-
lippeaux.

In ob strani: Videl! Boucherat.

Zopet zdolaj: V svetu parlamenta
prečital: Philippeaux.

Končno zapečateno z velikim zele-
nim državnim pečatom. —

Mina umolkne.

«Si pa tudi prečitala prav vse?»

vpraša očka.

«Vse», odgovori dekle suhoparno.

Maló Trublet se nasloni zopet v
svoj naslanjač. Kukavica udari pol-
sedmo.

(Dalje prihodnjik.)

J. SUCHY:

Bogovi

Ze tisočletje smatra človeštvo kot
zadnji in največji prauk vseh poja-
vov pojema Boga (deus, theos). V teku
časa se je ta pojem seveda zelo izpre-
menil in oblikal. Vse tozadevne različ-
ne predobe boga uvrstimo lahko v dve
nasprotujoči si smeri in sicer v the-
istično in pantheistično. Prva izvira iz
racionalnega, druga pa iz mističnega
svetovnega naziranja.

I. Theizem.

Geslo: Bog in svet sta dva različna
bitja.

V tem pojmu vsebuje božanstvo svoj-
stva stvarnika, hranitelja in vladarja
sveta. Ščasoma se je ta pojem preobli-
kal od najnižje stopnje fetišizma, pa
vse do najpopolnejše oblike, ki jo za-
stopa monotheistična vera sedanjega
časa. V theizmu razločujemo polithei-
zem, triptotheizem, amfitheizem in mo-
notheizem.

A. Politheizem (več bogov).

Svet vlada množica bogov. Fetišizem
išče takih bogov v različnih ne živih
predmetih, v kamenjih, v vodi, v zra-
ku in v kipih bogov. Demonizem vidi
bogove v živih organizmih, v drerju,
živalih in v ljudeh. Najvišjo stopnjo
doseže politheizem v grški mitologiji.

B. Triptotheizem (Nauk o trojici).

Nauk o «Trojici in enem Bogu» slo-
ni na predobbi, da sestoji krščanski
Bog pravzaprav iz treh oseb. Trojico
boga so spoznali tudi že kaldejski ma-
gičji in sicer v trojici Ilu, tajinstvenem
praviru sveta, pojavljajočem se v tro-
jni obliki: Anu, prvotni kaos, Bel, redi-
telj sveta, in Ao, nebeška luč. — V
brahmanski veri je Trimurti kot «božja
enota» tudi iz treh oseb sestavljena in
sicer: Brahma (stvarnik), Višnu (hra-
nitelj) in Šiva (razrušitelj).

C. Amfitheizem (Dvoje božanstva).

Svet vlada dva Bog in hudič, ki sta v
večnem medsebojnem boju, čigar uč-
inek je vsikdar trenutno svetovno sta-
nje. Bog je vir dobrega in lepega, na-
sladi in veselja, satan pa povzročitelj
zločnosti in nelepote, nevolje in boli.
V stari Indiji se ohranitelj Višnu bo-
juje z razrušilcem Šivo. V Egiptu na-
sprotuje dobri Osiris zlobnemu Ty-
phonu. Pri pražidih se izraža sličen du-
alizem in sicer v podobah rodovitne

matere zemlje Ašere in strogoga ne-
beškega očeta Eljova. Stari Perzijci
pomaže dobrega boga luč Ormuzda,
ki se večno bojuje z zlobnim božan-
stvom teme Ahriman-om.

D. Monotheizem (En Bog).

Monotheistične so pravzaprav vse
zgoraj naštetje oblike theizma. Nekatere
teh imajo pa še poleg glavnega bo-
žanstva enega ali več postranih bo-
gov. Moderna statistika trdi, da je
med 1500 milijoni ljudi večina mono-
theistov. Tako naštevamo približno 600
milijonov Buddhistov, 500 milijonov
Kristjanov, 200 milijonov Paganov,
180 milijonov Mohamedanov, 14 mil-
ijonov Izraelitov itd.

V polifiletičnem oziru razločujemo
dve vrsti monotheizma in sicer natu-
ralistični monotheizem in anthropistični
enožanstvo.

a) Naturalistični monotheizem gleda
boga v vzvišenem, vse preobvladajočem
pojavi narave, v soncu, v luni in v
zvezdah. Solarizem ali heliotheizem,
lunarizem ali selenotheizem se imenuje
ta struja monotheizma. Solarizem je
doma v Indiji pri Parzijih.

b) Anthropistični monotheizem je
pojmovanje večlovenja najvišjega bit-
ja, ki čuti misli in dela liki človek (se-
veda v vzvišeni obliki). Prod vseni
se v tem pogledu odlikuje starozaga-
ljna, krščanska in mohamedanska vera.
Krščanstvo je velik del svoje mitolo-
gije prevzelo iz starega židovstva, Is-
lam pa je postal dedič obeh veroizpo-
vedi.

1.) Mojzizem.

Židovski monotheizem, ki ga je
ustvaril Mojzes in ki so ga pozneje ob-
likali preroki — hebrejski filozofi —
je imel prvotno dokaj težkih in dolgo-
trajnih bojov z vladajočim starejšim
politheizmom. Prvotno je bil Jehova
izrodek onega boga, ki je bil kot Mo-
loh ali Baal eno najbolj čilanih orien-
talskih božanstev (Sethos ali Typhon
pri Egipčanih, Saturnus ali Kronos pri
Grkih). Poleg tega božanstva so pa
imeli velik vplod tudi drugi bogovi.
V principu seveda je ostal Jehova edini
bog, ki v prvi od desetih Mojzesovih
zapovedi izrecno zapoveduje: «Jaz sam
tvoj gospod, tvoj bog, ne imej drugih
bogov poleg mene.»

2.) Krščanstvo

je sledilo stopinjam Mojzizma. Teore-
tično in temeljno pozna krščanstvo le
enega boga, praktično pa se je v raz-

ličnih oblikah izpremenilo v poli-
theizem. Pravzaprav je že v nauku o
trojstvu monotheizem logično izklu-
čen. Tri osebe, bog oče, bog sin in bog
sveti duh so in ostanejo ravno tako
tri različne osebnosti kakor ona trojica
indijskih božanstev Trimurti (Brahma,
Višnu in Šiva) ali kakor trojica starih
Hebrejcev (Anu, Bel, Ao).

3.) Islam

je najmlajša in še najčistejša oblika
enožanstva. Ko je Mohamed (rojen
l. 570.) proučil politheistično pogan-
stvo svojih ožjih arabskih rojakov ter
dogmo v krščanski Trojici, je prišel
do zaključka, «da je Bog edini bog»;
poleg njega pa ne drugih bogov. Se-
veda je tudi njegov edini bog bil ide-
alizirani vsemogočni človek, isti, kakor
strogi, kaznujoči Bog Mojzesa in blagi,
ljubeči Bog Kristusa.

Miksotheizem (Mešano božanstvo)

Teoretično sicer še ni pripoznan ko-
visoka oblika, praktično pa je najma-
monitejšje versko pojmovanje. Zakaj
večina ljudi je bila spetotaka in je še
vedno miksotheistična; poleg pridožbo
božanstva na podstavi verskih nauk
izra mladih let ima miksotheist še
polno različnih vtisov iz poznega
dotika z drugimi verskimi formami, ki
prve modificirajo.

II. Pantheizem (nauk o Vse enem):

Geslo: Bog in svet sta eno bitje.

Prvi začetek pantheizma zasledimo
že pri najstarejših kulturnih narodih (v
Indiji in Egiptu, na Kitajskem in Ja-
panskem); v filozofični okvir hyle-
zoizma pa so ga deli še-le joniški filo-
zofi v prvi polovici 6. stoletja pred
Kristom. Njih glavni predstavitelj je
bil Anaksimander iz Mileta. Učil je, da
je Kosmos prvotno enoten, da so se
oblikali vsi pojavi iz vse prodirajoče
pramaterije itd. Tudi Demokrit, Herak-
lit in Empedokles so proučevali enoto
narave in boga, telesa in duha. Tej
tendenci je nasprotoval Plato. Leta
1600. je bil na gmadi sežgan panthe-
ist Giordano Bruno.

Izraziti pantheisti so bili Baruh Spinoza
in Goethe.

Atheizem (brezbožstvo).

Schopenhauer pravi: «Pantheizem je
le nekaj pohleven atheizem. Resnica
pantheizma obstoja v ukinjenju duali-
stičnega protislovja med bogom in
svetom in v spoznanju, da svet obstoji
iz svoje notranje moči in sam po sebi».

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte, priporoča svoje publikacije:

Zbirka „Slovenski pisatelji“.

Urednik dr. Ivan Prijatelj.

Jesipa Jurčiča zbrani spisi. I. zvezek. Broš. D 8.—, po pošti D 1.50 več. — II. zvezek D 8.—, po pošti D 1.50 več. — III. zvezek. (V tisku.)
Simona Jenka zbrani spisi. Uredil dr. J. Glonar. D 11.—, po pošti D 1.50 več.
Dr. Iv. Tavčarja zbrani spisi. VI. zvezek. Broš. D 19.—, po pošti D 1.50 več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. I. Prijatelj. Broš. D 7.—, vez. D 9.—, po pošti D 1.— več.

Izven zbirke:

Fr. Milčinski, Drobiž. Zbirka humoresk. Broš. D 9.—, vez. D 11.—, po pošti D 1.— več.
Anton Novačan, Veleja. Drama. Broš. D 7.—, vez. D 9.—, po pošti D —75 več.
Damiir Feigel, Tik za fronte. Broš. D 9.—, vez. D 12.—, po pošti D —75 več.
Ante Debeljak, Solnce in sence. Pesmi. Broš. D 3.—, vez. D 5.—, po pošti D —50 več.
Fr. Zbavnik, Pesmi. (V tisku.)
Cankarjev zbornik. Uredil dr. J. Glonar (V tisku.)

Zbirka „Prosveti in zabavi“.

Igo Kaš, Dalmatinske povesti. Broš. D 3.—, vez. D 5.—, po pošti D —50 več.
Jos. Starč, Lisjakova hči. Povest. Broš. D 4.—, vez. D 6.—, po pošti D —50 več.
Dr. H. Dolenc, Izbrani spisi. Broš. D 5.—, vez. D 7.—, po pošti D —50 več.
J. Stritar, Sodnikovi. (V tisku.)

Zbirka Mladinskih spisov.

Čika Jova-Gradnik, Pisani oblaki. (V tisku.)
Dr. I. Sorli, Bob in Tedi, dva neugnanca. Broš. D 6.—, vez. D 8.—, po pošti D —75 več.
Čika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarja. Otroške pesmi. Vez. D 4.—, po pošti D —35 več.
I. Waschtetova, Pravljice. Z barvanimi slikami. Vez. D 10.—, po pošti D —50 več.

Zbirka Prevodne knjižnice.

F. M. Dostojevskij, Besi. Roman v treh delih. Broš. v dveh zvezkih D 11.—, vez. v eni knjigi D 15.—, po pošti D 2.— več.
Edmond de Goncourt, Dekle Eliza. Broš. D 4.—, vez. D 6.—, po pošti D —60 več.
Mig. Cervantes, Tri novele. Broš. D 3.—, vez. D 5.—, po pošti D —50 več.
Anatole France, Pingvinski otok. Broš. D 11.—, vez. D 13.—, po pošti D 1.— več.
Barbusse, Ogenj. (V tisku.)
A. Čehov, Sosedje in druge novele. Broš. D 5.—, vez. D 7.—, po pošti D —50 več.

Shakespearjeva dramatična dela.

Prevel Oton Zupančič.

Sen kresne noči. Broš. D 6.—, vez. D 8.—, po pošti D —50 več.
Macbeth. Broš. D 8.—, vez. D 10.—, po pošti D —75 več.

„Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.

I. in II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. D 6.—, II. del, vez. D 11.—. Za oba zvezka po pošti D 2.25 več.
III. in IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. D 18.—, po pošti D 1.— več.
V. in VI. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. D 15.—, po pošti D 1.15 več.
VII. — IX. zvezek: Dr. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. Cena mehko vezani knjigi D 23.—, po pošti D 1.50 več.
X. zvezek: Stříbrný-Glonar, Simon Gregorčič. (V tisku.)

Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov.

Dr. Bogdan Derž, Dejenček. Broš. D 3.—, po pošti D —35 več.

Dr. J. Demšar, Spolne bolezni. Broš. D 3.—, po pošti D —35 več.

St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj. Broš. D 4.—, po pošti D —35 več.

Leonid Pitamic, Prave in revelucija. Broš. D 2.—, po pošti D 25.— več.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.

Alb. Ogris, Borba za jugoslovanske države. Broš. D 8.—, po pošti D —35 več.

Vl. Corović, Rasa in vera v srbski prošlosti. Broš. D 4.—, po pošti D —35 več.

Fr. Goršič, Socialna zaščita dece in mladine. (V tisku.)

Razne brošure.

Dr. Fr. Plešič, Večbenica hrvatsko-srbskega jezika. D 18.50, po pošti D 1.— več.

Ustava kraljevine SHS. Cena D 3.—, po pošti D —25 več.

Poglavje deveto in deseto kazenskega zakonika za Srbijo. Cena D 3.—, po pošti D —25 več.

Stanovanjska naredba in pravilnik. Cena D 2.—, po pošti D —25 več.

Občinski volilni red za Slovenijo. Cena D 4.—, po pošti D —25 več.

Volilni red za ustavotvorne skupščine. Cena D 4.—, po pošti D —25 več.

Dr. Ig. Rutar, Zbirka vojaških zakonov SHS. Broš. D 9.—, po pošti D —75 več.

Albert Sič, O slovenskih narodnih nošah. Cena D 2.—, po pošti D —25 več.

Fr. Heller, Prigode gospoda Collina. D 4.—, po pošti D —75 več.

Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. 1921. Letna naročnina D 45.—. Letnik 1919: D 30.—, letnik 1920: D 30.—, po pošti D 5.— več.

V letu 1921 je izdala Tiskovna zadruga dosedaj že 21 knjig in brošur. Vse zbirke se nadaljujejo. Sprejemajo se stalni naročniki na vse publikacije ali samo na posamezne zbirke. Plačuje se lahko tudi v mesečnih obrokih.